

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR
SOCIALT ARBETE

FRÅN VAGGA TILL HÄKTE

En systematisk litteraturstudie kring
föräldraskapets påverkan på ungas
brottslighet

SQ4562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp

Scientific in Social Work, 15 higher education credits

Kandidatnivå

Termin VT21

Författare: Begard Sulaiman & Gabriel Pettersson

Handledare: Anna Ryan Bengtsson

ABSTRACT

Title: *Från Vagga till Håkte - En systematisk litteraturstudie kring föräldraskapets påverkan på ungas brottslighet*

Background: In the current scientific landscape within systematic reviews concerning the effects of parental factors on juvenile delinquency there is a noticeable bias towards studies that have been performed in a North American context.

Aim: Compiling the research regarding parental factors' influence on youth in a Nordic context.

Method: A systematic review of 11 scientific articles. The data from the articles was compiled and then put through a thematic analysis in which they were sorted into a number of sub-themes. To find the articles that were used in the thesis, a literature database called Proquest was used.

Result: The compilation and analysis of the data resulted in the creation of two different themes dubbed "internal factors" and "external factors" each with three additional sub-themes within them. These sub-themes included "The relationship between the parent and the youth", "Confidence and perception about parenthood" and "Violence within the family" were included as internal factors while "Parents' socioeconomic situation", "The parents' academic resources" as well as "Parents participation in society" were included within the external factor theme.

Conclusion: From the results it could be concluded that several factors found in the Nordic research were similar to those identified in the earlier research made in the North American context. However certain risk factors were relatively unique to the Nordic research such as the father being active in community activities.

Author: Begard Sulaiman and Gabriel Pettersson

Subjects: Criminal, Criminality, Crime, Delinquent*, Sociala Band, Socialt Kapital, Felony, Youth, Teen*, Adolescents, Urban Youth, Offender, Norden, Scandinavia, Swed*, Norw*, Finland, Denmark, Iceland*

Förord

Vi vill inleda med att rikta ett stort tack till vår handledare Anna Bengtsson för den entusiasm och stöd hon medfört. Trots omständigheterna med pandemin som råder har handledningarna varit kreativa och givande för oss.

Ett stort tack även till forskningsvärlden och författarna till de artiklar som vår studie bygger på, deras forskning har möjliggjort skapandet av vår uppsats.

Slutligen vill vi tacka varandra och våra närstående som stöttat oss under studietiden.

Begard Sulaiman & Gabriel Pettersson

Göteborg 2021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	5
1.2 Syfte och frågeställningar	7
1.3 Begreppsdefinitioner	8
1.3.1 Ungdom	8
1.3.2 Brott	9
1.3.3 Ungdomsbrottslighet	10
1.3.4 Familj	10
1.4 Avgränsningar	11
2. Teori	14
2.2 Sociala band	15
2.3 Socialt kapital	17
3. Forskningsöversikt	20
3.2 Riskfaktorer för ungas brottslighet	21
3.2.1 Social kontroll/social bonds	21
3.3 Våld	23
4. Metod	24
4.1 Metodval	24
4.2 Litteraturval	25
4.3 Genomförande	26
4.4 Analys	28
4.5 Etisk resonemang	29
4.6 Metoddiskussion	31
4.7 Arbetsfördelning	33
5. Resultat	34
5.2 Familjens inre dynamik	34
5.2.1 Relationen mellan föräldern och ungdomen	35
5.2.2 Självförtroende och uppfattning om föräldraskap	36
5.2.3 Våld i familjen	36
5.3 Föräldrars resurser och delaktighet	37
5.3.1 Föräldrars socioekonomiska förhållande	37
5.3.2 Föräldrars akademiska resurser	38
5.3.3 Föräldrars deltagande i samhället	39
5.4 Sammanfattning	39
6. Analys	41
6.1 Familjens inre dynamik	41
6.2 Föräldrakontroll	44
6.3 Föräldrars resurser och delaktighet	45
7. Slutdiskussion	48
7.1 Diskussion	48
7.2 Slutsats	49

Referenslista	52
Litteraturlista	52
Internet	53
Lagar	53
Vetenskapliga artiklar	54
Urval av Tidigare Forskning (Bilaga 1)	56
Genomförande av Litteratursökning (Bilaga 2)	57
Urval av Artiklar (Bilaga 3)	59
Sammanställning av artiklar (Bilaga 4)	61

1. Inledning

Tonåren är en händelserik del av livet där mycket händer. Det är högstadiet som hägrar, det är den första kärleken som tynger, det är de oförstående föräldrar som irriterar, det är puberteten som förändrar kroppen och det är när man förmodligen testar på alkohol första gången. Det är med andra ord en period med många känslor som svävar i luften. Det är även en tidpunkt då många testar gränser och vill undersöka och uppleva världen på egen hand och med sina egna vingar. Denna vilja och begäran att testa gränserna kan vara bidragande till att det är under denna tid som många ungdomar uppvisar sina första normbrytande beteenden. En mängd unga begår brott just under denna särskilda tid när de ännu inte har nått vuxen ålder och deras brottsliga beteende stannar oftast vid denna period i livet. Men en del av sammagrupp kommer att fortsätta att begå brott även i vuxen ålder. Enligt Brottsförebyggande Rådet (2020) har 52 procent, vilket motsvarar ungefär hälften av alla elever i årskurs 9 under 2019 uppgett att de varit delaktiga i olika former av brott vid minst ett tillfälle under senaste 12 månaderna.

För den största delen av dessa ungdomar handlar det alltså om ett enstaka chokladsnatteri men för andra är det början på ett framtida kriminellt liv, i en ansats att minska antalet som ingår i gruppen som fortsätter att begå brott även efter ungdomsåren pågår det ett ständigt arbete med att förebygga ungdomsbrottsligheten i samhället. Frågan om ungdomsbrottslighet är en kriminalpolitisk debatt som ständigt pågår och är ett högaktuellt samhällsproblem i dagens samhälle. Av de antal individer i befolkningen som misstänktes för brott under 2019 var ungefär hälften, 45 % av dem under 30 års ålder vid tillfället brottet begicks. Vidare var det 20 % av de misstänkta personerna som utgjorde unga 15 till 20 år (BRÅ 2020). En reaktion på detta är att det blivit allt vanligare att politiker kräver skärpta straff för unga personer som begår brott i en ansats att försöka stjälp utvecklingen, som även är en populistisk uppfattning och ge ett kriminalpolitiskt företräde. Att framstå som handlingskraftig i kampen mot kriminalitet är högst aktuellt.

Det är en frekvent debatt om framgångsrika påföljdssystem som kan minska antalet brott men det finns även ett betydande fokus på ett fungerande preventionsarbete. Ett samhällsarbete vars vision är att förebygga och minimera normbrytande beteenden i flera delar av samhället

(Clevesköld 2015). Detta i en förhoppning att det ska komma att höja tryggheten och minska risken för att ungdomar i samhället ska utveckla frekventa och långsiktiga normbrytande beteenden. För att kunna besvara frågan om vilka dessa förebyggande åtgärder skulle kunna vara så behövs det först insyn och förståelse om vilka vägar som faktiskt finns in i ungdomskriminaliteten samt vilka faktorer som ligger bakom dessa vägars uppkomst.

För att kunna sätt in rätt åtgärder behövs som sagt insyn och förståelse om vägarna in i ungdomskriminalitet. Kan det möjligtvis vara en dålig skolgång eller frånvarande föräldrar som ligger till grund? Eller rör det sig snarare om den socioekonomiska situationen, kanske rör det sig om att ungdomarna inte har någon stark förebild som kan leda dem in på rätt väg? Chansen att förhindra att ett begynnande normbrytande beteende utvecklas till ett mer långvarigt kriminellt liv blir större med kunskap om de bakomliggande processerna och vilka insatser som är de rätta för ungdomar. För att komma med rätt åtgärder i ett tidigt skede av ungdomarnas liv krävs det forskning och kartläggning om riskfaktorerna som ligger till grund för beteendet. En viktig byggsten inom det sociala arbetet är att genom analys av orsaker och andra faktorer skapa en förståelse som sedan kan användas för vidare arbete.

Inom socialt arbete är det relevant att undersöka vilka riskfaktorer som bidrar till en ökad risk för unga att begå kriminella handlingar. Det pågår ständigt en mängd forskning kring ungdomskriminalitet både i Norden och resterande delar av världen. Intrikata faktorer såsom socioekonomi och skolgång beskrivs tämligen frekvent i den fackliga litteraturen som betydande faktorer för utvecklingen av ungdomskriminalitet (Sarnecki 2017). Men det finns även en mängd forskning som diskuterar föräldrarollens olika aspekter och vilka effekter de har för att minska eller öka risken för framtida kriminalitet hos ungdomar (Piquero, Farrington, Welsh, Tremblay & Jennings 2008). Trots att de finns en stor mängd forskning på ämnet ungdomskriminalitet är det dock så att det inom just Norden finns en mycket begränsad tillgång till systematiska litteraturgenomgångar av ungdomskriminalitet, särskilt om fokus ligger på faktorer som uppkommer inom föräldraskapets värld. Det finns förvisso ett visst antal översikter inom området föräldraskap men de är främst baserade i en övervägande nordamerikansk kontext. Detta gör att dessa studier inte rakt av kan appliceras på de nordiska länderna eftersom de sociala systemen inte är konstruerade på liknande sätt (Johansson 2008). Därför skall denna studie bistå med en strukturerad och uppdaterad kunskap kring ungdomars väg in i de kriminella banorna och hur föräldraskapet som faktor

påverkar detta. Vilket ska åstadkommas genom en systematisk litteraturöversikt med fokus på föräldraskap inom de nordiska länderna.

Riskfaktorer som bidrar till ungdomskriminalitet kan inkludera allt ifrån familjestrukturer, kognitiva problem, skolan, låg socioekonomisk status, kamratrelationer, föräldra-barnrelation, våld i hemmet, föräldrarnas psykopatologi, temperament och förhållande i aktuellt bostadsområde (Andershed & Andershed 2005). Av detta framgår att ungdomskriminalitet är ett fenomen där en mängd olika faktorer kan spela in i dess utveckling. Med denna medvetenhet om ungdomskriminalitetens många förklaringsfaktorer har vi valt att fokusera på en faktor i syfte att nå en större fördjupning. De vetenskapliga artiklarna som valt ut har sitt fokus på hur föräldraskapets och andra relaterade faktorer inom en familjekontext har inverkan på ungdomars uppkomst av kriminellt beteende.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att genom en systematisk litteraturstudie av forskning i en nordisk kontext undersöka hur faktorer i familjen och föräldraskap påverkar ungas benägenhet att begå brottsliga handlingar.

- Vilka faktorer inom föräldraskap och familjen tar forskningen i Norden som bidragande till att unga begår brottsliga handlingar?
- Vilka teorier om sociala band och socialt kapital kommer till uttryck genom dessa faktorer?

1.3 Begreppsdefinitioner

1.3.1 Ungdom

Vad som ska innefattas i begreppet *ungdom* är varken självklart eller givet, därför är begreppet ungdom mycket svårdefinierat då det är mångfacetterat och kan betyda många olika saker. Ungdomstiden kan dock beskrivas som den livsfas som pågår mellan barndomen och vuxen ålder. Trots att ungdomsfasen pågår mellan dessa två perioder är den svår att definiera och avgränsa rent åldersmässigt då barndomens övre gräns och den undre gränsen för vuxen ålder inte är helt klara. Utgår man ifrån svensk lag blir en invånare officiellt vuxen när hen blir 18 år gammal, efter att denna ålder har uppnåtts tilldelas man en rad rättigheter som minderåriga inte har men blir samtidigt myndig och förväntas i större utsträckning vara medveten av sitt handlande till exempel vid brottsliga gärningar. Uppfattningen om att en person ska räknas som vuxen vid 18 års ålder är dock inte allmän utan den är splittrad och delad. Det är en komplicerad process att kartlägga just när en person övergår från ungdom till vuxen eftersom det egentligen inte finns en klar och tydlig gränslinje för när detta skifte ska ske (Ohlsson & Swärd 1994; Estrada & Flyghed 2013). Ungdomsfasens omfattning bestäms med andra ord av vilken teoretisk utgångspunkt betraktaren har. Utgår man ifrån biologiska utvecklingen är ungdomsperioden då puberteten äger rum. Puberteten varar i regel 13-14 årsåldern. Däremot om man ser till den psykologiska utvecklingen, alltså det tidsförlopp då ungdomens identitet och hjärna utvecklas som mest drastiskt är ungdomsfasen snarare 11-20 åren. Det finns även sociala kriterier som avgränsar ungdomsperioden som innefattar en frigörelse från familj där ungdomen skaffar mer relationer med andra jämnåriga och skapar en gemenskap med dessa. En ytterligare definition för ungdomsfasen är den kulturella aspekten av de ungas utveckling, ungdomskulturens fokus ligger på att människan betar sig och agerar på ett specifikt sätt, en kulturell särprägel som skiljer sig ifrån hur kulturen ser ut bland de som anses vuxna (Estrada & Flyghed 2013). För att genom hela studien utgå ifrån endast en definition på ungdomar har vi valt att använda oss av WHO:s definition. WHO definierar först och främst *ungdomar* som är i åldersgruppen 10 till 19 år, samtidigt definierar dem *ungdom* som är i åldersgruppen 15 till 24 år. Slutgiltigt definierar WHO *unga individer* i åldersintervallet 10-24 år (WHO 2021). Det är den slutgiltiga definitionen som kommer att

genomsyra denna studie eftersom det är en bred intervall, den inkluderar både pubertetsfasen, identitetsskapande samt att vara myndighetsförklarad enligt svensk lag.

1.3.2 Brott

Brott är en gärning som beskriven i denna balk eller i annan lag eller författning och för vilken straff som sägs nedan är föreskrivet. (1 kap 1 § Brottsbalken)

Att definiera begreppet *brott* sker vanligtvis genom ett legalistiskt perspektiv som innebär att brottet identifieras genom att det definieras som ett brott i lagbokens brottsbalk. Det vill säga, att om det inte finns någon lag som definierar en viss handling som en brottslig sådan samt att det inte finns ett straff för människor som begår handlingen, så existerar inte brottet och således uppfattas inte heller gärningen som ett brott. (Sarnecki 2017). Dock är många kriminologer kritiska kring den snäva definitionen av brott. I juridisk mening råder det vetenskaplig konsensus om vad som innefattar brott, däremot gäller inte denna konsensus inom kriminologin. Enligt sociologen Hagans kan begreppet brottslighet innehålla många typer av handlingar, en del av handlingarna har mer acceptans medans andra mindre acceptans av den stora majoritetsbefolkningen (Sarnecki & Carlsson 2014). Avvikande beteende är ett begrepp som oftast används av samhälls-och beteendevetare som ett alternativ för ett brott. Men definieras i relation till samhällsnormer och kan också relateras till exempelvis alkohol-och narkotikamissbruk eller psykiska sjukdomar. Vad som är och inte är avvikande beteende är beroende på hur samhället tolererar handlingen, exempelvis kan ett mindre avsteg från en norm uppfattas som avvikande i ett auktoritärt samhälle. Eftersom samhället är under ständig pågående förändring kommer beteenden uppfattas och förändras över tid, ett beteende som i nuläget är normalt, kan i framtiden förbli avvikande och tvärtom (Ibid). I denna systematiska litteraturgenomgång kommer begreppet "brottsligt beteende" genomsyra texten, men även liktydiga begrepp såsom *kriminellt beteende*, *överträdelse*, *normbrytande beteende* samt *avvikande beteende* kommer att förekomma. Detta för att inte tappa värdet av begreppen om de skulle översättas eller ersättas och för att inte gå miste om värdefulla studier om dem utesluts på grund av att de brukar andra diverse termer för brottsligt beteende.

1.3.3 Ungdomsbrottslighet

Ungdomsbrottslighet är en sammanslagning av ungdomsbegreppet och brottsbegreppet. Det innefattar alltså den brottslighet som begås av ungdomar. Begreppet ungdomar innefattar personer som är för unga för att räknas med i den lagstadgade myndighetsåldern men är samtidigt för gamla för att klassas som barn. Inom begreppet brottslighet räknas de handlingar som är olagliga enligt lagstiftningen i det land där brottet äger rum. Samtidigt som definitionen av ungdomar enligt det legalistiska perspektivet är tämligen självklar bör man ha i åtanke att ungdomsfasen inte har en uppenbart given avgränsning. För att summera detta handlar ungdomsbrottslighet främst om brott som finns i brottsbalken som är begångna främst av personer i åldrarna 15-20 år (Estrada & Flyghed 2013). Brottens karaktärer är blandade, det är bland annat skadegörelse, våldsbrott, narkotikabrott och stöldbrott, samtliga av dessa brottstyper är vanligast bland pojkar. Dock skiljer sig inte könen åt avsevärt när det gäller just stöldbrott och narkotikabrott utan i dessa typer av brott är könen relativt likställda. Däremot är könsskillnaderna större mellan våldsbrott och skadegörelse där pojkarna är representerade i större utsträckning (BRÅ 2020).

1.3.4 Familj

Att definiera exakt vad begreppet *familj* innefattar är komplicerat då det är ett mångfacetterat fenomen bestående av en stor variation olika konstellationer men i denna uppsats definierar vi familj som "en grupp personer förenade av släktbandskap" där de vuxna medlemmarna tar på sig ansvaret för barnen" (Giddens & Sutton 2013). I denna definition utesluts således personer utanför den direkta familjen som kan uppfattas som en *faders- eller modersfigur* som till exempel skulle kunna vara en fotbollstränare eller dylikt. Även om dessa personer likväl som en moder eller fader där det finns en släktbandskap kan vara väldigt viktiga i en ungdoms liv så inkluderas de inte i denna definition. Eftersom det hade komplicerat definitionen i för stor utsträckning och att de studier som vi tagit del av utgått från den förstnämnda definitionen.

1.4 Avgränsningar

Kriminalitet är ett mycket brett ämnesområde som fångar intresse och därmed är mängden forskning om aspekterna kring orsakerna som kan ge upphov till kriminalitet anmärkningsvärt stor. För att det ska vara möjligt att utföra en analys av materialet krävs det därmed avgränsningar som gör den datamängd som kräver djupare genomgång och analys blir mer hanterbar.

Att analysera all forskning som gjorts inom det specifika ämnet är inte möjligt i ramen för detta arbete och vi har därmed varit tvungna att avgränsa oss till en rad olika aspekter inom forskningsområdet. I vår avgränsning har vi begränsat oss till forskning kring orsaker till ungdomsbrottslighet som baserar sig i något av de nordiska länderna. De nordiska länderna innefattar Sverige, Finland, Norge, Danmark och Island. Vi ser detta som en relevant gruppering att göra eftersom det dels gör datamängden mer hanterbar genom att utesluta resterande av världens länder. Grupperingen anses även gångbar då samtliga av dessa länder tillhör klassificeringen *socialdemokratisk välfärdsregim*, vilket kortfattat innebär att de har ett grundläggande socialt skyddsnät som landets invånare kan ta del av. Värt att tillägga är dock att flera av dessa länder har minskat omfattningen av sina socialdemokratiska modeller de senaste 20 åren (Johansson 2008). Men trots detta gör systemet att de sociala förutsättningarna för befolkningen är förhållandevis jämlika dessa länder emellan. Vid denna gruppering är det dock viktigt att ha viss reservation inför det faktum att det kan finnas viss variation i vad som anses vara brottsliga handlingar i respektive land eftersom vad som definieras som ett brott kan skilja sig åt då de fem ländernas inte har exakt samma lagar.

Fokuset i studien ligger på ungdomar som helhet vilket innebär att en särskiljning mellan könen inte har tagits i beaktning i denna uppsats. Vi anser att exkludering av de studierna som inte berör både pojkar och flickor inte hade varit gångbar då det hade lett till att en mängd data kring relaterade riskfaktorer inte hade inkluderats. Därmed var bedömningen att exkluderingen av dessa studier hade resulterat i mer skada för studien än vad inkluderingen av de studier som endast har antingen pojkar eller flickor med i resultaten gör. Det kan dock trots detta vara av intresse att vara medveten om könsfördelningen inom de analyserade studierna. Sammantaget så bestod de insamlade studierna av 522701 pojkar, 389654 flickor och 8669 unga som var av ospecificerat kön.

Att undersöka vilka faktorer som bidrar till ungdomskriminalitet är ett stort forskningsområde. Det har inneburit ett behov av att avgränsa uppsatsen genom att välja ut vilka mer specifika riskfaktorer som ska sammanställas och analyseras utifrån den publicerade forskningen. För att på ett adekvat sätt kunna förstå brottsligt beteende som uppkommer under ungdomsåren är det viktigt att ta hänsyn till alla potentiella nivåer som kan bestå av individ, familj och samhällsliga nivåer, detta är dock dessvärre inte möjligt i denna specifika studie då det är ett för brett område att undersöka. Mer generellt så är det en relativt stor mängd forskning som särskilt pekar på individ och familjenivån som de sfärer där de mest betydande riskfaktorer för ungdomskriminalitet finns (Andershed & Andershed 2005). Utifrån allt detta, beslutades det att denna uppsats skulle undersöka hur olika faktorer inom föräldraskap och familjen påverkar ungdomskriminalitet.

När det gäller artiklarnas val av vilken forskningsdesign som används fanns det ett behov av att göra ytterligare avgränsningar. Bland de framtagna artiklarna så kunde både artiklar vars fokus låg på kvalitativ forskning samt artiklar vars fokus låg på kvantitativa metoder identifieras. Både kvalitativ och kvantitativ forskningsdesignen har sina för och nackdelar, det går att diskutera vilken metod som är mest lämplig beroende på vad man vill undersöka i sin forskning. Eftersom vår önskan var att kartlägga ungdomskriminalitetens möjliga samband mellan familjestrukturer och föräldraskap valdes vetenskapliga artiklar som hade kvantitativ forskningsdesign. Detta eftersom kvantitativ forskningsdesign fångar vårt fenomen bäst genom att med en i regel större datamängd i större utsträckning än den kvalitativa ansatser. Kvantitativ forskningsdesign kan peka på mer generaliserbara fenomen och därmed också kunna komma fram till mer övergripande slutsaster (Forsberg & Wengström 2015). Inom kvantitativ forskningsdesign finns det många tillvägagångssätt och diverse urval som kan göras bland datan. Ungdomskriminalitet är ett brett begrepp, för att få ett utökat spektrum av urval limiterade inte just vad artiklarna definierade som brott nämnvärt. Utan artiklar som använde både självrapporterad brottslighet samt brottsregister inkluderades i urvalet av möjliga artiklar.

Ytterligare en nödvändig avgränsning för att få fram användbar data var åldern på de ungdomar som medverkande i de möjliga studierna. Definitionen av ungdomsbegreppet var rörig, eftersom ungdom kan definieras utifrån flera utvecklingar. Exempelvis den psykiska utvecklingen och den biologiska utvecklingen där åldersintervallet skiljer dem åt. Vi valde

WHO:s definition som definierar *ungdomar* som 10-19 år, *ungdom* som 15-24 år och *unga individer* till 10-24 år (WHO 2021). Vi har valt i denna studie att definiera ungdomar som individer mellan åldrarna 10-24 under vår litteratursökning. Anledningen till att vi inte begränsar oss till 19 år som en absolut övre gräns gällande de medverkandes ålder trots att den mentala ungdomsfasen avslutas vid den åldern enligt den tidigare begreppsdefinitionen. Det var på grund av att vissa artiklar i sin metod gör en uppföljning av hur vissa aspekter som uppkommer i sena tonåren kan ta sig till uttryck i kriminellt beteende (Christoffersen, Francis & Soothill 2003). Således hade en gräns på 19 års ålder med sannolikhet inte kunnat inkludera lika många exempel på kriminellt beteende i sena tonåren och risken är att det då hade blivit en snedfördelning i data gentemot ungdomar vars riskfaktorer tog sig till uttryck i de tidigare tonåren.

Teori

I detta kapitel kommer det att presenteras teoretiska ramar för att kunna vidare i resultatet använda oss av dessa teorier i kontexten av föräldraskap och ungas brottslighet. För att förstå materialet i vårt resultat kommer vi använda oss av sociala bandteorin och socialt kapital teorin. Dessa teorier har störst relevans och lämpas bäst för denna studies, då de ger förklaringar till faktorer som har inverkan på brottsligt beteende och vikten de kapital man besitter. Sociala bandteorin har sin härkomst från Travis Hirschi och socialt kapital har definierats från både Robert Putnam, Bo Rothstein och Pierre Bourdieu.

Det finns många teorier som försöker förklara eventuella orsaker till uppkomsten av brottslighet. De moderna teorierna som finns på ämnet och har utformats av nutida forskare är dock i stor grad influerade av den franska sociologen Emilé Durkheim. Durkheim utformade en förklaring som bygger på att individers brottsbenägenhet i grunden är kopplat till det norm upplösande beteende som finns i samhället i stort. Durkheims idé var att denna osäkra faktor i samhället leder till att individen tappar den fasta och trygga punkten i tillvaron. Durkheim menar att när personer tappar den fasta punkten i tillvaron väljer de hädanefter att begå brott eller självmord. Det gemensamma med alla kontrollteorier är deras utgångspunkten om att individens band till samhället är den avgörande faktorn till att förhindra brottsliga handlingar. De ser förhållanden på individnivå som orsaken på människors brottsbenägenhet, de fokuserar på konformiteten och orsaker till denna. Det är det rationella tänkandet som får människor att vilja att begå brott, men mycket fokus hos kontrollteoretiker ligger också på vad anledningarna är till att en stor del av befolkningen faktiskt följer lagen. Det skiljer sig lite ifrån kontroll-teoretiker på hur man väljer att besvara frågan gällande människors laglydighet men deras grundtanke är att många människor väljer att avstå från kriminella handlingar på grund av omgivningens kontroll eller ens egna kontroll på beteendet (Sarnecki & Carlsson 2014). En av kontrollteoretikerna är Travis Hirschi med sin teori om sociala band, nedan presenteras hans teori mer djupgående för att vidare applicera den på vår slutgiltiga data.

2.2 Sociala band

Sociala band handlar om relationer inom grupp, det är de relationer som menas med sociala band. Väljer individen att frigöra sig från sina sociala band, kan det leda till möjligheten för individen att börja begå handlingar som ligger dennes nära i intresse. Det kan vara handlingar som ligger utanför samhällsnormerna, exempelvis brottsliga handlingar (Sarnecki 2017). De sociala banden förenar individer med nätverk, mål, värderingar, samhället och är en faktor för individen till att överleva i samhället. Kriminellt beteende uppkommer vid svaga eller bristfälliga sociala band (Sarnecki & Carlsson 2014). Hirschis kontrollteori går ut på att besvara frågan; varför man väljer att inte ett begå brott. Han utgår ifrån, ju starkare sociala band man har eller anknytning till konventionella samhället ju större är sannolikheten att man avstår från ett brottsligt beteende. Detta resoneras i form av i hur stor utsträckning man exempelvis förlorar eller vinner på den brottsliga handlingen. Tar man en individ som inte har några starka etablerade sociala band, har personen inte mycket att förlora på genom att begå ett brott. Däremot, om man tar en individ som exempelvis skulle förlora en god relation eller ett arbete som hen har studerat till i flera år, då har hen mycket att förlora och därför blir risken längre att begå en brottslig handling.

Hirschi redogör för fyra stycken konformitets skapande sociala band som han benämner som anknytning, åtagande, delaktighet och övertygelse. Det är element som avgör och får människor att avstå från ett kriminellt beteende.

När det kommer till anknytning menas anknytning till konventionella aktiviteter eller personer. Exempel på personer eller aktiviteter man kan knyta an till är föräldrar, skola eller kamrater. Anknytningens syfte är att inta de normer som ens omgivning tillägnar sig åt. En känslomässig anknytning till sin far och mor under ungdomsåren innebär att fadern och modern kommer vara "normbärare" för ungdomen, detta kan tolkas som en individs samvete (Sarnecki & Carlsson 2014). När det kommer till elementet åtaganden, avser den relationen till konforma samhällsordningen, livsmål och förhållanden. Exempelvis arbete, hederligt liv, utbildning eller investeringar som individen gör. Huvudtanken kring strävan efter samhällelig framgång är att få en konventionell livsstil. På grund av att en person investerat energi och tid till ett livsmål minskar sannolikheten att individen väljer att begå brott som kan leda till exempelvis ett förlorat jobb, om det är det som varit livsmålet (Sarnecki & Carlsson 2014).

Det tredje är delaktighet, vilket innebär konventionella aktiviteter och engagemang i exempelvis arbete, skola eller föreningsaktiviteter. Hirschi förklarar att hög delaktighet bidrar till exempelvis att individen lägger många timmar på möten och samhällsaktiviteter som resulterar i minskade möjligheter att begå kriminella handlingar (Ibid). Slutligen handlar övertygelse om samhällsordningens legitimitet, individens respekt och positiva attityder mot myndigheter och lagstiftning, samt en negativ syn på kriminell livsstil. Vikten av att följa samhällsregler och vad som är rätt eller fel är betydelsefullt för den inre övertygelsen. Varför en person väljer att bryta mot en samhällsregel är beroende på hur starka resterande band, åtagande, delaktighet och anknytningen är.

De alla sociala banden är relaterade till varandra och är viktiga för individen att etablera sig och knyta an till det konventionella samhället. Hirschi menar att det finns ett samband mellan en stark social band och en mindre benägenhet att välja kriminell livsstil (Sarnecki & Carlsson 2014). Personer som har en stark anknytning både till institutioner och personer satsar hellre på en framgångsrik utbildning, som oftast börjar med stadig skolgång (Sarnecki & Carlsson 2014). En ungdom med svaga band till föräldrar, vänner, bristfällig föräldratillsyn, dålig anknytning till skolan och positiv inställning till lagbrytande beteende sjunker den sociala kontrollen. Den minskade sociala kontrollen och svaga sociala banden indikerar på att man svårare påverkas av samhällets reaktion, detta kan i sig resultera i en mindre tröskel att ta sig förbi när man väljer att bryta mot samhällets normer och lagar. Sammanfattningsvis är Hirschis utgångspunkt att starka sociala banden minskar risken till ett kriminellt beteende. Förutsättningar av en emotionell och god relation gentemot barn och förälder eller vänskapskrets minskar sannolikheten för ett påbörjat brottsligt beteende (Estrada & Flyghed 2013).

2.3 Socialt kapital

Socialt kapital är idag ett begrepp som utvecklats och definieras av flera forskare genom historien. En av dem är den amerikanske Robert Putnam som är berömd för sin teori om just socialt kapital. Kännetecknen för ett samhälle med starkt socialt kapital är ett samhälle; där det råder en god bekantskap med sina grannar, vänskapskrets där man ofta hälsar på varandra, delaktighet och aktivitet i olika föreningar, man misstror inte någon på gatan och är

deltagande i möten och politiska val. Detta bringar fram ett samband mellan socialt kapital och medborgerligt engagemang. Enligt Putnam skapas socialt kapital genom deltagande i organisationslivet, normer av ömsesidighet och mellanmännisklig tillit. Genom samarbete kommer man mycket längre jämfört med om varje individ försöker uppnå ting på egen hand. Genom att samverka och skapa förtroende för varandra i samhället kommer det i slutändan gynna allmänhet i samhället. Putnams definition på social kapital beskrivs därför vara banden mellan individer, det sociala nätverket och normer för pålitlighet och ömsesidighet som uppstår ur dem (Putnam 2001).

Det handlar dock inte bara om deltagande i organisationer utan en stor del av teorin handlar om tillit och normer. Ju mer vi knyter an till andra individer, desto mer litar vi på dem. När man vågar tro på andra vågar man även samarbeta med dem och därav skapas ömsesidighet. Inom organisationerna skapas gemensamma normer som i sin tur underlättar för en framtid med sådant samarbete (Putnam 2001). *Bridging* är de sorts normer och nätverk som bidrar till att olika sektorer av samhället förenas och gruppernas avstånd minskas. Gruppernas funktion går ut på att vara broar mellan olika delar i samhället, handlingarna inom grupperna påverkar inte bara gruppen i sig utan samhället i övrigt också. Motsatsen till detta är när en grupp istället skapar vi-dem känsla och väljer att isolera och exkludera ut andra som inte är en del av gruppen (Putnam 1995).

När det gäller Putnams *tillit* och sociala nätverk anses de vara viktiga element för socialt kapital, men ett ytterligare element som är viktigt som statsvetaren Bo Rothstein (2003) påpekar är normer av ömsesidighet. I hans argumentation belyser han komplexiteten med att en individ självklart kan lita på andra i sin omgivning och vice versa. Men när det kommer till att tro på en norm som förespråkar att man bör handla ömsesidigt, räcker inte tilliten till, det vill säga är tilliten inte någon bekräftelse på att individen kommer att tro på normen och handla efter den. Det är inte givet exakt vad Putnam menar med dessa normer. Utgår man från Rothsteins tolkning är en norm av ömsesidighet en grundtanke kring hur man skall agera solidariskt för *gemensamma mål*. Likaledes är *sociala nätverk* inte specificerat, Rothsteins tolkning är än en gång användbar och han menar att sociala nätverk är liktydigt med samarbete. Samtidigt som Putnam menar att nyttan med socialt kapital är att det bidrar till samarbete. Rothstein kommer dessvärre heller inte med någon fullkomlig definition.

Sociologen Pierre Bourdieu (1986) är ytterligare en forskare som berör begreppet socialt kapital, dock skiljer hans definition sig jämfört Putnams. En stor skillnad är att han inte utgår från att nätverk byggs på ömsesidighet och tillit. En ytterligare skillnad är att Bourdieu inte ser socialt kapital med någon kollektiv aspekt utan fokuserar på att förknippa socialt kapital med individens tillgångar. Socialt kapital är alltså dem resurser hos människan som denne brukar för att uppnå sina egna intressen. Socialt kapital hos individen består dels av institutionaliserad nätverk, exempel på det är klass och familj. Men socialt kapital kan också innesluta nätverk som bevaras endast på grund av utbytet av bland annat kulturella och materiella karaktär emellan deltagarna (Ibid).

Hur stort nätverk av relationer som den enskilde kan mobilisera, avgör den enskildes volym av kapital (kulturellt, ekonomiskt och symboliskt). Bourdieu (1986) använder sig ofta av exemplet; bara för att man har en uppskattad examen betyder det inte att man blir garanterad ett framgångsrikt liv. Om den enskilde skall försäkra sig om sociala fördelar och en framgångsrik yrkeskarriär är det viktigt med gott stöd från vänner, familj, och släkt. Socialt kapital kan således vara en förutsättning till att uppnå ytterligare kapital, såsom utbildningskapital, kulturellkapital, ekonomiskkapital. Men socialt kapital är också ojämnt fördelat genom samhället, vissa individer får inte lika stor chans i livet och missgynnas. Detta diskuteras i en ansats av att somliga har underordnade positioner på grund av sin klass, etnicitet och kön. De underordnades nätverk är omfattade också av underordnade individer, som detta i sig leder till svårigheter att uppnå större socialt kapital. En högutbildad individ som exempelvis kommer från lägre social klass utan stort kontaktnät kan inte i lika stor utsträckning utnyttja sin utbildning jämfört med någon med bred socialt nätverk (Ibid).

Hur vi kommer att definiera socialt kapital kommer ha betydelse för hur vi kommer att se på fenomenet. Socialt kapital är ett brett begrepp med många dimensioner. Anledningen till att vi inte enbart förhållit oss till Putnams, Rothstein eller Bourdieus definition av socialt kapital är på grund av att samtliga tar spjörn vid och resonerar olika. Genom att kunna fånga samtliga definitioner och resonemang som kompletterar varandra, finner vi flera perspektiv. Samtliga kommer att vara applicerbara på vårt fenomen, under denna uppsats kommer vi att utgå ifrån en korrigerad form av samtliga definitioner av socialt kapital. Vi kommer främst att utgå ifrån att socialt kapital är ”förhållandevis trygga formella som informella förhållanden en individ har till andra” och i termer av utbildnings, kulturell, ekonomisk kapital. En slutsats av både Putnam, Rothstein och Bourdieus definitioner är att ju fler relationer man har till andra, ju

relativt stor tillit man har och ju starkare man vid behåller en norm av ömsesidighet, desto större socialt kapital. Familj och skola är de största zonerna i ungdomars liv, därför kommer socialt kapital även vara kopplad till föräldraskap och föräldrarnas relation till ungdomarna och deras sociala liv. Eftersom vi inte vill utesluta varken Putnams, Rothstein eller Bourdieus kommer samtliga av deras redogörelser frekvent att diskuteras i analysen.

3. Forskningsöversikt

I detta kapitel redovisas en summering av forskningsöversikten rörande ämnet. Detta sker genom en presentation av relevant tidigare forskning inom området i en ansats att presentera hur forskningsläget kring ämnet ser ut idag för att peka på vilka slutsatser som redan dragits och hur dessa kan relateras till denna uppsats insamlade material. All material från den tidigare forskning vi kommer redovisa är litteraturstudier.

För att hitta tidigare forskning på ämnet användes databasen "Proquest Social Sciences" och vi började med att sätta en gräns för när artiklarna publicerades som blev 2001-2021. Detta spann etablerades för att den potentiella tidigare forskningen som uppdagades i sökningen inte skulle vara alltför inaktuell. Först gjordes en pilotsökning där vi gjorde breda sökningar i syfte att finna möjliga relevanta sökord. Med denna pilotsökning som grund så blev de slutgiltiga sökorden *parent** AND *risk* OR *family factors* AND *systematic review* OR *literature review* AND *juvenile delinquency* OR *crim**. Resultatet blev 141 möjliga artiklar och efter att ha sorterat bort dubletter och artiklar på andra språk än engelska var det 122 artiklar kvar. I detta skede lästes artiklarnas titel och vid tvekan så lästes artiklarnas abstract och de som inte bedöms handla om uppsatsens syfte, faktiskt inte var en litteraturöversikt baserat på nyckelord samt om artikeln faktiskt inte var en litteraturöversikt utan endast till exempel en enkätstudie exkluderades.

I det breda forskningsområdet kunde vi se återkommande drag som baserade sig i faktorer som socioekonomi, breda sociala nätverk och familj. Med tanke på ämnets bredd var det nödvändigt att avgränsa oss till färre faktorer och vi bestämde oss i detta steg att endast fokusera på familjefaktorer. Efter denna sällning var det 9 studier kvar som lästs i fulltext och utifrån dessa bedömdes fyra stycken beröra vårt ämnesområde på ett adekvat sätt. De resterande sex artiklarna exkluderades av olika orsaker. Tre artiklar exkluderades då deras fokus låg på effektiviteten av preventiva insatser snarare än riskfaktorer, en hade fokus på hur relationen mellan föräldrar och sina barn samt barnens relation med sina jämnåriga påverkar varandra vilket gjorde att fokus inte låg på föräldraskapet. En annan handlade snarare om genetikens påverkan på ungdomen och den sista studien exkluderades då den endast behandlar familjestruktur som ett tillstånd och inte berör processerna runt det (Bilaga 1).

Utifrån de utvalda artiklarna kunde vi utläsa två betydande faktorer gällande riskfaktorer och unga kopplat till föräldraskap som utmynnade i *våld* som innefattar dels våld mot ungdomen av en förälder men även att barnet får se våld i hemmet (Holt, Buckley & Whelan 2008). Samt social kontroll och sociala band som betydande faktor som i stora drag ser till hur föräldrarnas översikt kring sina barns aktiviteter och deras relation med barnet bland annat kan stjälpas risken för ett kriminellt beteende (Kroese, Bernasco, Liefbroer & Rouwendal 2021).

3.2 Riskfaktorer för ungas brottslighet

3.2.1 Social kontroll/social bonds

Ett på en översikt kring ungas kriminella beteende är en studie som är skriven och utförd av Kroese, Bernasco, Liefbroer, Rouwendal (2021) och har titel *Growing up in single-parent families and the criminal involvement of adolescents: a systematic review*. Undersökningens syfte är att undersöka huruvida ensamstående föräldrar är ett fenomen som ger upphov till olika riskfaktorer som kan öka risken för att unga börjar utföra kriminella handlingar utifrån teorin om sociala band.

I en ansats att uppnå detta syfte analyseras 48 stycken studier på ämnet och de 48 olika studierna är utförda i olika världsdelar (dock specificeras inte vilka länder inom världsdelarna som berörs i författarnas text). Av de 48 studierna är 36 av de baserade i Nordamerika, 11 i Europa och 1 studie i ett ospecificerat icke västerländskt land. Metoderna för informationsinsamling i de 48 studierna varierar och innefattar bland annat självrapportering från unga, rapporteringar från vårdnadshavare och kriminalregister. För att förstå materialet används ett antal teorier men den som omnämns som har störst relevans för denna studie är social kontrollteori. Undersökningens resultat visade på att det fanns ett positivt samband mellan ensamstående föräldrars och ungas benägenhet att begå kriminella handlingar i 21 av studierna medan 10 av studierna inte visade på att det fanns något signifikant samband. Det var dock ingen av de analyserade studierna som visade att det skulle vara ett negativt

samband mellan att bo med en ensamstående förälder och benägenhet att begå brott (Kroese et al 2021).

En relevant insikt som uppkom i forskningsarbetet var att samtliga av artiklarna som var publicerade i Europa visade på ett signifikant positivt samband mellan ensamstående föräldrar och risken för att barnen utför kriminella handlingar medan resultaten i artiklarna från Nordamerika hade mer blandade resultat. Det ska dock nämnas att detta kan bero på att antalet studier som var hämtade från nordamerika var större än antalet studier från Europa (Kroese et al 2021).

I en artikel av Flanagan, Auty, och Farrington kallad *parental supervision and later offending a systematic review of longitudinal studies* sammanställer de forskningsresultaten i 19 vetenskapliga artiklar i syfte att etablera en bredare kunskapsbas kring hur föräldrarnas uppsikt över sina barn kan påverka deras risk att begå brott längre fram under ungdomen. Utgångspunkten i artikeln är att huruvida familjer där föräldrarna har bristande kontroll och tillsyn över barnen är en riskfaktor för framtida brottsligt beteende. Artikelns teoretiska ram vilar på att styrkan av *social bonds* mellan föräldrar och barnen är en förutsättning för att föräldrarna ska ha en allmän och omfattande kunskap om barnens aktiviteter. I förlängning innebär det att starka relationer mellan föräldrar och barn i regel innebär en högre nivå av social kontroll som i viss utsträckning kan minska risken för framtida kriminellt beteende. Artikeln behandlar 19 olika artiklarna i sin sammanställning och artiklarna var publicerade mellan 1996 och 2016. Det fanns viss fördelning gällande geografiskt verkningsområde på de olika studierna som inkluderades i studien varav 14 av de var utförda i USA, 2 i Tyskland, och även en studie från Kanada, Nederländerna samt Storbritannien (Flanagan, Auty & Farrington 2019).

Utifrån dessa artiklar kommer artikelförfattarna fram till att det finns en koppling mellan bristfällig insyn i barnens aktiviteter och hög risk för framtida brottsliga handlingar. Dock med reservationen för att det inte finns en klar definition gällande exakt vad som räknas som *tillräcklig* eller *mycket god* insyn in i barnens liv (Flanagan et al 2019)

Artiklarna ovan påvisar att det finns en bred kunskapsbas som kan användas för framtida forskning och utformandet av preventiva insatser relaterat till brott och ungdomar. Dock framkommer det att majoriteten av forskningen som sammanställs kommer från Nordamerika

vilket inte gör det helt oproblematiskt att applicera och agera utifrån dessa resultat i andra kontexter då förutsättningar och kultur kan skiljas åt markant. Därmed är det av intresse att vidare bena ut ämnet och se hur förutsättningarna och forskningsläget ser ut i en nordisk kontext.

3.3 Våld

I en artikel av forskarna Valois, MacDonald, Bretous, Fischer och Drane (2002) med titeln *Risk factors and behaviors associated with adolescent violence and aggression* sammanställdes resultatet i 90 artiklar kring hur olika riskfaktorer kan påverka unga människors benägenhet att begå våldsbrott. Studien publicerades i USA 2002 och inkluderar studier vars primära geografiska forskningsområde var i USA dock så var det ett fåtal som var belägna i Storbritannien. I sin sammanställning fann de att risken för att ungdomar ska utveckla ett våldsamt kriminellt beteende ökar om deras föräldrar har ett våldsamt beteende gentemot ungdomen under uppväxten. Vidare visar de på att det inte bara handlar om intensiteten i de våldsamma handlingarna mot ungdomen utan även om dessa handlingar är inkonsekventa och oförutsägbara.

Att våld mot unga är en riskfaktor för framtida kriminellt beteende styrks även i en studie som är skriven och utförd av Holt, Buckley och Whelan (2008) som heter *The impact of exposure to domestic violence on children and young people: A review of the literature*. I studien har de sammanställt 140 vetenskapliga artiklar varav samtliga av dessa 140 artiklar utspelar sig i en nordamerikansk kontext och deras fokus är kring hur våld inom familjen påverkar de ungdomar som lever under dessa förhållanden. Med litteraturen som grund påvisar de dels att ungdomar som blivit dömda för kriminella handlingar i högre utsträckning har blivit utsatta för våld i hemmet jämfört med de ungdomar som inte blivit anhängna för kriminella handlingar. Vidare finns det även viss grund som visar att de ungdomar som blir utsatta för våld inom familjen har en högre risk att utföra kriminella handlingar både under ungdomen och även fortsättningsvis i vuxen ålder än de ungdomar som inte har blivit utsatta för något familjevåld (Ibid).

4. Metod

Under detta kapitel kommer studiens metodval, design och processens gång att presenteras. Avsnittet börjar med en diskussion kring val av metod, informationssökning och datainsamling. Vidare förklaras val kring inkludering- och exklusionskriterier, genomförande samt analys. I slutet av avsnittet diskuteras även studiens validitet, reliabilitet, generaliserbarhet och avslutningsvis etiska överväganden.

4.1 Metodval

För att kunna svara på de utformade frågeställningarna i detta arbete har vi valt att använda oss av metoden *systematisk litteraturstudie*. Metoden innebär i sitt utförande att befintlig forskningslitteratur väljs ut utifrån väldefinierade kriterier och ramar bland annat rörande studiernas ämnesområden, geografiska verkningsområde och deras metodologi (Bryman 2018).

Syftet bakom den systematiska litteraturstudien som metod är att genom sin sammanställning av publicerat forskningsmaterial ge en bredare kunskapsgrund av relevant litteratur som i sin tur kan leda till att det uppkommer att mer forskning på området kan vara nödvändigt (Bryman 2018). Med detta syfte i åtanke innefattas det alltså i den systematiska litteraturstudiens metodologi en grundlig bedömning av de utvalda studiernas utförande. Detta i en ansats att sälla bort de studier som inte uppnår en tillräckligt god kvalitet för att inkluderas i sammanställningen under förutsättningarna av litteraturgenomgångens syfte (David & Sutton 2016).

Anledningen till att metoden valdes i detta arbete var att det ansågs vara en lämplig metod för att svara på uppsatsens syfte och frågeställningar. Då andra insamlingsmetoder så som intervjuer eller enkäter inte skulle ge en tillräckligt stor bas av tillförlitligt material för att kunna svara på våra frågeställningar. Det finns förvisso viss forskning på faktorer inom föräldraskap, dock ansågs inte att den forskning som finns i form av systematiska

litteraturstudier tillräckligt specifik i sina avgränsningar för att beröra studiens syfte i en tillräckligt omfattande utsträckning. Forskningen som finns i form av systematiskt litteraturstudier berörde exempelvis inte vår geografiska område Norden.

4.2 Litteraturval

Ett systematisk litteraturstudie har som syfte att åstadkomma data från tidigare genomförda studier. För att kunna åstadkomma den syntes av data behövdes det fokuseras på aktuell forskning inom det valda området. För att komma vidare i litteraturens urval var det angeläget med flera avgränsningar, detta genom diskussion med varandra och med våran handledare under handledningstillfällena (Forsberg & Wengström 2015).

Studiens *inklusionskriterier* och *exklusionskriterier* har varit flertal och adderats under urvalsprocessens gång. Första inklusionskriteriet var studier vars deltagare var ungdomar, som var i ålder 10-24 år. Vi avgränsade oss även geografiskt, därför blev ett ytterligare inklusionskriterie studier genomförda inom Norden. Genom bättre kännedom och efter bakgrundsundersökning av forskningsdesigner bestämdes att inkludera artiklar av kvantitativ ansats. Med dessa inklusionskriterier var det nödvändigt att vidare avgränsa på grund av en för bred forskningsområde. I det breda forskningsområdet kunde vi dock se vissa återkommande drag som baserade sig i faktorer som socioekonomi, breda sociala nätverk och familj. Med tanke på ämnets bredd var det nödvändigt att avgränsa oss till mindre faktorer och vi bestämde oss i detta steg att fokusera på familje-och föräldrar faktorer. Vi valde således att inkludera artiklar som innehåller och studerar faktorer inom föräldraskap och hur dessa är kopplade till kriminella handlingar bland ungdomar. Utifrån detta ämnesområde valde vi att endast inkludera publicerade och peer reviewade artiklar efter 2001/01/01 och vi använde i detta avseende databasen ProQuest.

Exklusionskriterie i denna studie var således artiklar vars deltagare som var utanför ungdomsåren, yngre än tio år och äldre än tjugosju år. En annan exklusionskriterie var artiklar utanför vår avgränsade geografiska område Norden. Men även artiklar vars innehåll inte

inkluderade familjen och faktorer inom föräldraskap kopplade till brottsligt beteende. Fler exklusionskriterier var icke peer reviewed artiklar och artiklar tryckta tidigare 2001/01/01.

4.3 Genomförande

Till en början i materialinsamlingen gjordes en preliminär sökning där olika begrepp matades in i databasen för att se om det fanns tillräckligt stort materialmängd inom området som helhet för att ens göra en systematisk litteraturöversikt. När det kunde konstateras att ämnet var väldokumenterat inleddes en ny sökning där sökorden innefattade relevanta begrepp som rörde ämnet och de geografiska begränsningarna som hade etablerats. Först för att hitta liknande ord som kunde användes i sökningen och således leda till mer material och dels för att se hur de rena mängden artiklar kopplade till Norden såg ut. Ett exempel på detta är att en begynnande sökning inkluderat *youth* och *Criminal* och i de artiklarna som då hittades använde också ord som *delinquent* och *adolescents* så dessa ord adderades till sökningen. I detta steg togs dessutom beslutet att endast inkludera vetenskapliga artiklar som är peer reviewed för att få så högkvalitativt data som möjligt då artiklar som är peer reviewed är granskade av andra experter inom ämnet som då kan bedöma om det är en korrekt genomförd undersökning (Kelly, Sadeghieh & Adeli 2014).

Efter denna begreppssökning kunde den första fulländade sökningen göras vilket ledde till en överväldigande stor mängd material. För att avgränsa antalet artiklar så bestämdes det att endast artiklar som publicerats de senaste tjugo åren skulle inkluderas. Just denna tidsavgränsning gjordes eftersom det kan vara nödvändigt att inte inkludera artiklar som är för gamla då förutsättningar och föreställningar i samhället och forskningsområdet förändras. Detta kan vara grund för att alltför gamla studier exkluderas eftersom de inte är tillräckligt relevanta i en nutida kontext (Petticrew & Roberts 2008). Med det i åtanke gjordes en avvägning och beslutet togs att studier från de senaste tjugo åren skulle inkluderas i sökningen.

Efter denna avgränsning resulterade i att det blev 244 mindre artiklar som innebär att det totala antalet artiklar var 1304 stycken vilket kan ses i Bilaga 2 men artikel mängden var alltså överväldigande. I detta stadiet skedde en avgränsning av uppsatsen syfte som innebär att fokus skulle ligga på föräldraskap vilket gjorde att en ytterligare avgränsning i sökningen

efter data kunde göras. *Parent** lades till i sökningen vilket då inkluderade *parent, parenting, parents* osv. I denna del av materialinsamlingen gjordes dessutom ett tillägg på tidigare sökord. För att tydligare avgränsa resultaten till kriminalitet och unga lades fraserna *juvenile delinquency* OR *juvenile offenders* till. Vidare lades frasen *criminal activity* då en insikt om den tidigare sökningen var att vissa relevanta studier fokuserade på *criminal activity* bland unga vilket gjorde att de inte inkluderades i den bredare *crime* och *criminal* sökningen. Den typen av tillägg bland sökorden är inte ovanlig i litteratursökningen eftersom det under sökningens gång uppkommer nya termer som kan användas för att hitta material. Men det får även tas i beaktning att en balans måste hittas för att dels inte vara för specifik så att studier försvinner och dels inte vara för generell så att en mängd studier inte är relevanta (Petticrew & Roberts 2008).

Med dessa avgränsningar blev urvalet artiklar avsevärt mindre och mängden minskade med 1164 artiklar vilken resulterade i 140 potentiella artiklar (Bilaga 2). Dock är den mängden fortfarande svår att noggrannare gå igenom för att hitta relevanta artiklar. Slutligen inkluderade vi då *NOT immigrant* OR Ethnic** för att utesluta artiklar på ämnet som berör invandrare och olika etniska härkomster då det inte är relevant för vårt framtagna syfte. Samt använde vi en funktion i Proquest där databasen sammanställer de *subject* som framkommer i artiklarna där man sedan kan välja att inkludera eller exkludera vissa ämnen. Med denna funktion valde vi att inkludera ämnen som *Juvenile delinquency, male, adolescent, risk factors, crime, parenting, criminal offenders* för att vidare förtydliga vilka artiklar vi sökte. Sedan exkludera ämnena *mental disorders, middle aged, sex factors, victimization, suicide, human sex differences, major depression*. Anledningen till att just dessa ämnen exkluderades har olika förklaringar. Eftersom uppsatsen inte har någon ambition att förklara skillnader mellan könen exkluderades artiklar med *human sex differences* och *sex factors* samt ligger fokuset på just föräldraskapet och inte genetiska eller diagnosmässiga förklaringar och därmed exkluderades även *Mental disorders, major depression* och *suicide*. Denna exkludering gör dock inte att artiklar som berör föräldrarnas mental hälsas effekt på deras föräldraskap då dessa artiklar inkluderas i *parenting* ämnet. Detta påvisas av att till exempel artikeln "Exposure to Parental Violence and Outcomes of Child Psychosocial Adjustment" som framkom under vår litteratursökning (bilaga 2) hade *mental disorder* som ämne men trots det framkom i sökningen. Vidare eftersom vi är intresserade av brott som pågår under ungdomsåren sökte vi inte studier som följde respondenter till medelåldern och därmed

exkluderades det ämnet. Dessutom exkluderades artiklar på ämnet *victimization* då denna studies fokus ligger på förövarna och inte offren.

Efter dessa avgränsningar hade vi 73 potentiella artiklar vilket vi bedömde vara en hanterbar mängd vilket innebar att nästa steg var att bedöma studiernas relevans för uppsatsens syfte.

Bedömningen av en studies relevans delades in i tre steg. I första *relevansbedömningen* uteslöts artiklar som inte uppfyllde inklusionskriterierna utifrån titelns namn och dubbletter valdes bort. I detta steg var det 14 artiklar som blev exkluderade eftersom de var dubbletter vilket innebar att urvalet var bland 58 artiklar. Under andra steget av urvalsprocessen lästes abstract, en kort sammanfattning av de valda artiklarna utifrån inklusionskriterierna. De artiklar som uppfyllde inklusionskriterierna gick vidare för nästa steg. Exempel på artiklar som exkluderades i den delen av processen var artiklar som nämnde något av de nordiska länderna men där dessa länder inte var en del av den faktiska undersökningen, artiklar där föräldraskaps-faktorer i sig själva inte undersöktes utan saker som *föräldrarnas socioekonomiska tillhörighet* endast användes som kontrollvariabel, om det var en kvalitativ studie samt om det handlade exklusivt om behandlingsprojekt och inte riskfaktorer. I detta skede var urvalet nere på 22 artiklar som lästes i fulltext för att sen ta reda på om de var relevanta utifrån inklusionskriterierna och de som inte bedömdes ha en tillräcklig relevans till ämnet exkluderades således (Petticrew & Roberts 2008). Slutligen inkluderades 11 artiklar i vårt studien som i sin tur skulle gå igenom vidare granskning.

4.4 Analys

Det slutgiltiga antalet artiklar som vi landade blev 11 artiklar och de behövde tematiseras och kvalitetsgranskas. *Tematisk analys* innebär dels att dela upp studierna och sätta ihop dem på ett nytt sätt. Vi ansåg att en tematisk analysmetod lämpade vår data bäst eftersom vi besatt med en stor mängd data och för att göra materialet hanterbart var det angeläget att dela in datan i teman. För att vidare kunna genomföra en *kvalitetsgranskning* som innebar att värdera dem och granska studiernas kvalité (Forsberg & Wengström 2015). Studiens forskningsmaterial analyserades med ett induktivt förhållningssätt, genom en tematisk

analysmetod (Bryman 2018). För att få ett större översikt över materialet och på ett hanterbart sätt kvalitetsgranska dem skapades en tabell, se bilaga 4. Varje enskild artikel lästes och sammanfattades, detta gav oss vanliga och viktiga förekommande teman. Efter att tabellen var fylld med samtliga studiers syfte, metod, resultat och teorier kunde man kartlägga kvaliteten på varje enskild studie. Viktigt att understryka att analysen inte täckte allt material, genom ett medvetet val att reducera bort data som inte berör vår studie och bedömdes irrelevant för vårt syfte. Analysarbetet fortsatte med hjälp av tabellens översikt över vilka teman som var återkommande i flera artiklar och som även berörde vårt syfte (Bryman 2018). Efter de påträffade mönstren formulerades två centrala teman ut. Första centrala temat rörde om föräldrarnas specifika inre faktorer och det andra centrala temat berörde föräldrarnas yttre faktorer, en djupgående förklaring kring vad som menas med inre och yttre faktorer kommer under resultatavsnittet. Inom dessa två centrala teman fördelades ytterligare innehåll. Analysarbetet bidrog till en strukturerad analys genom att redovisa artiklarnas fynd i relevanta teman för att vidare redovisa hur de knyter an till teoretiska begrepp och den tidigare forskning som redogörs i studien. Ett kännetecken för ett induktivt förhållningssätt är att arbeta från empiri till teori, i vår analys har vi arbetet utifrån empiriskt material i största mån för att kunna utforska på öppet sätt (Jacobsen 2012). Även om eventuella lämpliga teorier spekulerats innan analysarbetet har det ändå funnits en öppenhet för andra teorival.

4.5 Etisk resonemang

Etik är en viktig punkt inom forskningen som både handlar om forskningens innehåll men också relationen forskaren har till uppgiften. Forskningsetik handlar inte om statistik, inte heller om praktik eller disciplin. När det sker förändringar i det vetenskapliga landskapet, påverkar och förändrar det även den forskningsetiska debatten. Ungdomskriminalitet är en frekvent debatt och man är i jakt efter framgångsrika åtgärder som ska minska brottsligheten (Clevesköld 2015). Vår studie lägger stort fokus på föräldrarna, detta skulle kunna användas i ett politiskt syfte som ämnar att föräldrar bör ta ett större ansvar. Genom att endast prata om föräldrarnas vikt tar man inte någon hänseende till att studien inte faktiskt tar hänsyn till skolans eller vänners roll för ungdomars brottslighet som också är stora faktorer som bör belysas.

Forskningsetiska överväganden handlar i största utsträckning om att finna en lagom balans mellan legitima intressen, exempelvis kunskapsintressen, skydd mot skada och risk eller integritetsintressen. Samt hantering av integritetskänsligt material (ALLEA 2018). Det är viktigt i alla studier att ifrågasätta urvalet, men likaså syftet med studierna. Kriminologi är ett vetenskaplig studie av brott, men eftersom ungdomskriminalitet är konfliktfylld och polariserat område kommer den väcka många frågor. Det är viktigt att ha i åtanke att all data som kommer ifrån studierna kan analyseras och tolkas för olika syften, särskild för politiska avsikter (Sarnecki & Carlsson 2014).

Forskareetik handlar kort och gott om forskarens relation till uppgiften eller forskningsuppdraget. Skriften *Den europeiska kodexen för forskningens integritet* finns i All European Academics (ALLEA) som kommer med grundläggande principer för vägledning för god forskning. Eftersom uppsatsen baserar sig på redan insamlade data har det inte varit någon kontakt med respondenter och liknande, därför är de etiska skyldigheterna inte lika påtagliga dock betyder inte det att det inte finns några etiska betänkligheter. De grundläggande principerna från ALLEA är bland annat tillförlitlighet som handlar om att utföra en säkerställd forsknings kvalitet, genom design, metod, analys och förbrukande av resurser. Ärlighet, som handlar om att rapportera, genomföra, granska, informera på ett öppet, fullständigt, objektivt och rättvist sätt. Respektera forskningsdeltagare, kollegor, samhälle, kulturarv, ekosystem och miljön. Slutligen att ta ansvar för forskningen från idé till publicering, tillsyn, utbildning, ledning och framtida konsekvenser (ALLEA 2018). Resonemang kring etik är nästintill obefintliga i de insamlade artiklarna vilket till viss del skulle kunna bero på att samtliga artiklar är kvantitativa i sin metod, vilket kan antas att de inte är lika angeläget att diskutera de etiska aspekterna som vid till exempel en kvalitativ ansats. Dock hade det med fördel åtminstone kunnat vara en diskussion kring de etiska aspekterna där förtydligande kring deras metod kopplade till forskningsetiska principer såsom respekt för respondenternas anonymitet och integritet hade kunnat elaboreras kring (Ibid).

Med det i åtanke så har dock allt forskningsmaterial som inkluderats gått igenom en Peer Review vilket innebär att de har genomgått en granskning av andra forskare vilket däremot inte betyder att studierna automatiskt har en sund etisk grund men det ger åtminstone visst förtroende till studiens utförande. Vidare har samtliga studier bedömts hantera

respondenternas integritet och anonymitet på ett adekvat sätt sett till vår egen granskning av de valda artiklarna.

4.6 Metoddiskussion

Den systematiska litteraturöversikten är en effektiv metod för att sammanställa hur kunskapsläget ser ut inom en viss gren vilket sedan kan användas som en evidensbaserad bas att ta beslut utifrån (Bryman 2018). Dock är en av nackdelarna med metoden att den inte ger samma tillfälle för fördjupning då det inte är möjligt att ställa följdfrågor i samma utsträckning som i till exempel en intervjustudie. Bristen på detta kombinerat med att det är andra författare som har skrivit materialet kan leda till missförstånd gällande formuleringar och innehåll. Med detta i åtanke bedömdes ändå den systematiska litteraturöversikten vara den mest lämpliga metoden för att besvara våra frågeställningar. Precis som de flesta andra metoder är inte den systematiska litteraturöversikten utformad utifrån strikta ramar som användarna av metoden ska följa. Detta innebär att vissa vägskäl i metodens utförande uppkom. Dessa var tvungna att ta ställning till och de olika aspekterna ska diskuteras i detta avsnitt.

Både vid den primära sökningen av material till uppsatsens resultat samt under litteratursökningen gällande tidigare forskning användes endast en databas och det var *Proquest Social Sciences*. Detta gör att vissa artiklar som hade varit relevanta för uppsatsen kanske inte hittades eftersom de bara fanns på en särskild databas och inte just på Proquest Social Sciences. Anledningen till att detta var att sett till både tidsramen för arbetet samt uppsatsens omfattning var det inte möjligt att ha ett alltför stort material och litteratursökningen handlade snarare om att avgränsa till ett hanterbart relevant material än att hitta ett tillräckligt stort material och således behövdes inte en annan databas användas.

Ytterligare ett val i insamlingen av material var beslutet att endast samla in texter som var på engelska. Detta besluts togs då engelska är det vanligaste språket när det gäller vetenskapliga artiklar men det är värt att åtminstone nämna att det är möjligt att det finns artiklar som hade

varit relevanta för frågeställningarna i uppsatsens men som inte kunde inkluderas på grund av detta.

För att få fram materialet i denna uppsats så användes som tidigare nämnt ett antal sökord i databasen Proquest social sciences (Bilaga 2). En bieffekt av denna sökning är dock att trots att sökorden reviderades under litteratursökningen så finns det en risk att vissa artiklar inte hittades i databasen för att de inte använde de valda sökorden utan någon likartad sökord som inte framkom i uppsatsens litteratursökning vilket innebär att dessa potentiella artiklar inte hittades.

Ska man föra en diskussion kring tillförlitligheten är det angeläget att ifrågasätta vilka metoder eller kombinationer av datakällor artiklarna som valts har använd sig av. För att kunna genomföra vetenskapliga analyser behövs god empiri. I samtliga artiklar som ligger som underlag för vårt resultat är av kvantitativ ansats med urval från självdeklarationsstudier. Självrapportmetodik som det också kallas går ut på att individer, främst ungdomar tillfrågas om sin brottslighet. I självrapportstudier ställs även en rad andra frågor som berör ungdomens skolsituation, familjesituation eller bakgrund. Detta anses vara till en fördel eftersom frågeställningarna inom detta område är i största mån formulerade på ett sätt som inte anger någon särskild juridisk kategori. I stället är frågor om situationer och händelser som ungdomen varit med om, som sedan kategoriseras i juridiska termer i efterhand (Sarnecki 2017; Sarnecki & Carlsson 2014). Ett flertal artiklar som analyserat har man kombinerat sitt metodval genom att både använda sig av självrapportstudier och brottsrapporter från kriminalstatistiken. Kriminalstatistiken är en god kunskapskälla med god kvalite om man är intresserad av frågor om exempelvis antal dömda eller antal påföljder. Däremot kan kriminalstatistiken vara problematisk när det gäller frågor som inte handlar om myndigheternas hantering av lagöverträdare och brott, utan om den självaste brottsligheten (Ibid). Problem som kan uppstå här är att man kan tolka brottsstatistiken, missförstå och missuppfatta statistiska uppgifter. Ett mer flitigt alternativ skulle kunna vara brottsrelaterad statistik som avser anmälda brott, som ger oss en bild om antalet brott av olika sorter som kommit till polisens kännedom. Däremot kan man samtidigt argumentera för att majoriteten av straffbara handlingar som sker i samhället inte kommer komma till polisens kännedom. Detta kallas dold brottslighet eller mörkertal som står för kvoten av alla brott som sker och alla brott som kommer till polisens kännedom. Med avseende på det svårfångade fenomenet

brottslighet är artiklarnas metodval av att använd sig av främst självrapporterstudier ett lämpligt metodval, då man fångar brott som annars inte skulle redovisats i kriminalstatistiken.

Extern validitet är detsamma som generaliserbarheten hos studier och menar på om man utifrån studiens urval kan dra generella slutsatser om en större population. Studierna i denna översikt bygger på kvantitativa data vilket gör de mer relevanta för en generalisering än kvalitativa data (Jacobsen 2012). Denna studie har emellertid inkluderat artiklar som har använt en variation av olika kvantitativa tillvägagångssätt. Till exempel kan en studie ha använt sig av en longitudinell metod medan en annan använt sig av självrapportering av beteende genom att dela ut enkäter till ungdomar. Detta resulterar i att det finns en möjlig snedfördelning i resultatet då vissa av dem utvalda studier har en större mängd respondenter än andra dels på grund av val av metod. Med tanke på att sökandet av litteraturen i studien var i 5 olika länder (Island, Sverige, Norge, Danmark och Finland) så finns det dessutom en risk att ett visst land har en studie där det finns en stor mängd respondenter vilket gör att det blir svårt att på ett övertygande sätt generalisera dessa resultat sett till de andra nordiska länderna (Jacobsen 2012).

4.7 Arbetsfördelning

Studien har varit en process med gemensam och jämn arbetsfördelning. Båda har presterat sitt yttersta och aktiv deltagit i samtliga episoder under studiens förlopp. Båda har haft en god kommunikation och varit samarbetsvilliga. Moment av viktig art, exempelvis val av inklusions- och exklusionskriterier, val av studier, resultat och analys har genomförts tillsammans. Vid hantering av litteratur, tolkning och sammanfattning har en god gemensam diskussion förts mellan varandra. Avsnitten forskningsöversikt, teori, metod, resultat har av praktiska skäl delats upp för enskilt arbete. Under hela uppsatsprocessen har insyn i varandras texter möjliggjort genom att båda parter skrivit i ett antal gemensamma dokument. Detta för att kunna läsa, förstå och förbättra den språkliga framställningen i varandras delar.

5. Resultat

Resultatet i denna studie är baserad på 11 vetenskapliga artiklar (se bilaga 4) där den geografiska fördelningen mellan de nordiska länderna lyder Sverige: 4, Finland: 5, Danmark: 1, Norge: 1 och Island: 0. Det har framkommit mycket intressant material från samtliga studier. Många av artiklarna har berört varandras områden och variabler. Vid analys av samtliga artiklar har det framkommit faktorer inom föräldraskap, både föräldrarnas specifika inre faktorer men även föräldrarnas yttre faktorer. Resultatet är indelat i två huvudteman, första temat berör familjens inre dynamik. Inom familjens inre dynamik har tre subteman konstruerats; *relationen mellan föräldern och ungdomen, självförtroende och uppfattning om föräldraskap och våld i familjen*. Det andra temat berör föräldrarnas resurser och delaktighet, detta delas ytterligare in i subteman; *föräldrars socioekonomiska förhållande, föräldrars akademiska resurser och föräldrars deltagande i samhället*.

Inre faktorer: Familjens inre dynamik	Yttre faktorer: Föräldrars resurser och delaktighet
Relationen mellan föräldern och ungdomen	Föräldrars socioekonomiska förhållande
Självförtroende och uppfattning om föräldraskap	Föräldrars akademiska resurser
Våld i familjen	Föräldrars deltagande i samhället

5.2 Familjens inre dynamik

Ett flertal studier berörde flera grenar inom familjedynamiken som variabel. Under denna rubrik kommer först ut resultat från studier som handlar om vikten av en god kommunicerbar relation mellan ungdom och förälder samt dess bestående samband med brottsligt beteende redovisas. Vidare kommer självförtroende och självuppfattning om föräldraskap och dess påverkan på ungdomar att presenteras. Det kommer även presenteras studier som handlar om både bevittnat våld och våld i hemmet och dess inverkan och samband med avvikande beteende.

5.2.1 Relationen mellan föräldern och ungdomen

Föräldrar och ungdomar påverkar varandra dagligen, särskilt relationen mellan dem. Salmi & Kivivuoris studie (2006) tyder på att socialt kapital är viktigt, som de i sin studie definierar som bland annat föräldrastöd, personligt förtroende och lärarkontroll. Deras studie pekar på att lågt föräldrastöd, lågt personligt förtroende och låg lärarkontroll är förknippat med brottsligt beteende, när både strukturella variabler, individnivån och självkontroll kontrollerades. Ju mindre föräldrastöd och lärarkontroll en tonåring rapporterar, desto mer troligt är det att han eller hon blir en potentiell förövare (Ibid). Nilsens (2019) studie diskuterar också begreppet socialt kapital och han kommer fram till att en ökad kunskap om ungdomens vistelse minskar risken för normbrytande beteende hos barn. Genom att modern har vetskap om ungdomens vänner och ökad kunskap om ungdomens vistelse bidrar det till att sociala bandet stärks och sannolikheten för avvikelse minskar (Ibid). I Kapetenovic, Boele & Skoogs (2019) studie som undersöker sambandet mellan föräldrarnas beteendekontroll, föräldrarnas uppmaning och avslöjande av ungdomar kommer man fram till att föräldrarnas och ungdomarnas relation är en viktig faktor, detta bekräftar tidigare nämnda studier. När ungdomarna och föräldrarna var lyhörda för varandra blev relationen starkare, som då kan leda till att föräldrarna slappnar av och fungerar som stöttning för ungdomarnas utveckling. Resultat av interaktionerna mellan föräldrarna och deras ungdomar, leder till att ungdomar i mindre utsträckning engagerar sig i kriminella handlingar.

Ungdomars informationsdelning och föräldrakontrollen är komplext och att övervaka över sina barn är en central del av föräldraskapet. Darling & Tilton-Wever (2019) är inne på samma spår kring informationsdelning mellan ungdomar och föräldrar. De kom i sin studie fram till att ungdomar som utövar olaga beteenden är mer hemlighetsfulla och avstår från att dela med sig av information till föräldrarna. Att den emotionella kopplingen mellan föräldrar och ungdomar är förgrenad med mindre chans för brottslighet kommer även Kapetenovic, Skoog, Bohlin & Gerdner (2019) fram till. I deras studie som presenteras fungerar föräldrakunskap som en medlare mellan ungdomars brottslighet och deras avslöjanden. Har föräldrarna skapat en god relation med en öppen kommunikation, vinner föräldrarna kunskap om ungdomarnas sysselsättning och position på deras fritid (Ibid). I Salmi & Kivivuoris studien är föräldrakontroll däremot endast signifikant med brottslighet på bivariat nivå. När man kollar på multivariata modellen där samtliga sociala kapitalvariabler är inkluderade, är

föräldrakontroll inte förgrenad med aktiv brottslighet (2006).

5.2.2 Självförtroende och uppfattning om föräldraskap

Föräldrarnas uppfattning om sig själva är en av de variabler som har inverkan på ungdomars kriminalitet, föräldrarollen är just en gren inom föräldraskap. Nilsens studie tyder på att moderns självuppfattning om anknytningen sinsemellan sig själv och ungdomen har en positiv effekt på ungdomen och en säker föräldraroll sänker risken för en normbrytande beteende hos ungdomen (2019). Även Kapetenovic, Skoog, Bohlin & Gerdner visar att föräldrars förtroende för sitt föräldraskap är förgrenad med mindre chans för riskbeteenden som brottslighet och substansförbrukning (2019). Genom att stärka föräldrarnas förtroende till sig själva skulle det kunna bidra till en mer öppen kommunikation mellan förälder och barn. När denna kommunikation är väl etablerad gynnar den föräldrarna genom att de kan skydda sina ungdomar från riskbeteenden utan att uppfattas påträngande. Detta gällde såväl för pojkar som för flickor (Ibid).

5.2.3 Våld i familjen

I studien genomförd av Näsi, Aaltonen & Kivivuori (2016) analyserades flertal variabler, bland annat kön, slagsmål mellan föräldrar samt social-och självkontroll. De kom fram till att föräldrar konflikter, låg social kontroll och manligt kön var främst korrelerade för hatmotiverade överträdelser. De ungdomar som hade upplevt föräldravåld var mer benägna att ha ett brottsligt beteende än andra, författarna drar slutsatsen om att familje-relaterade påfrestningar har en betydande roll för hatbrott (Ibid). En annan studie av Ellonen, Piispa, Peltonen & Oranen (2013) är inne på liknanden spår om föräldrarnas våld, de kommer fram till att barn som bevittnat och utsatts för fysiskt våld i hemmet har större risk för ett kriminellt beteende och även en frekvent alkoholanvändning (Ibid).

Ungdomar som upplevt föräldravåld har även större risk att ha föräldrar med en otillräcklig social kontroll, i familjer där det förekommer fysiskt våld är föräldrarna mindre kapabla till att omge vård och tillräcklig föräldrakontroll över sina barn. När konfidentialiteten mellan

förälder-barn och sammanhållningen går förlorad kan det i sin tur leda till brist på föräldrakontroll. Resultatet visade en svagare föräldrakontroll hos barn som upplevt fysiskt våld i hemmet, denna fysiska exponering för våld förknippades med förhöjd risk för brottslighet (Ellonen, Piispa, Peltonen & Oranen 2013). Likt Ellonen, Piispa, Peltonen & Oranen resultat tyder på resultatet från Näsi, Aaltonen & Kivivuori, det vill säga att låg föräldrakontroll kunde innebära en koppling till hatbrott och angrepp. Låga nivåer av social kontroll från föräldrarna spelade roll för hat och icke-hat motiverade angrepp och mobbning, föräldrarnas negativa beteenden och bristen på intresse till sina barn uppfattades tydligare när det kom till handlingar som var motiverade av hat.

5.3 Föräldrars resurser och delaktighet

När det gäller studier som berörde föräldrarnas resurser och deltagande i samhället var resultatet av våra sökningar och avgränsningar i mindre omfattning jämfört med familjens inre dynamik. I relation till tidigare forskning är resultatets omfattning kring föräldrars resurs och deltagande likgiltigt med den tidigare forskning, då det även i den tidigare forskning är fåtal studier som berör föräldraskapet och familjens relation till samhället. Under följande rubriker kommer studiernas resultat rörande föräldrars socioekonomiska förhållande i förhållande till ungdomars brottslighet att redovisas. Vidare kommer sambandet mellan föräldrars akademiska resurser och brottslighet hos ungdomar att diskuteras. Sista subtemat handlar om föräldrars deltagande i samhället och dess inverkan på ungdomar att redogöras.

5.3.1 Föräldrars socioekonomiska förhållande

Det finns flertal studier som har använd sig av familjens socioekonomi som variabel. I Salmi & Kivivuori (2006) studie har man kunnat avläsa att familjens ekonomiska situation och sammansättning är signifikant förknippat med ett brottsligt beteende hos ungdomar. Särskild svåra ekonomiska förhållanden associeras med frekvent brottslighet. Detta bekräftas även av Galoway & Skardhamars (2010) som menar att föräldrarnas ekonomi är viktigt, dock kommer dem fram till andra variabler som är mer betydelsefulla, som kommer presenteras under nästkommande rubrik. Viktigt att nämna här är att låg socioekonomi är också

förknippad med arbetslöshet. I Knaappila, Marttunen, Fröjd, Lindberg och Kaltiala-Heino studie undersöker man samband mellan bland annat ekonomiska motgångar och brottslighet, man kommer fram till att ungdomars kriminalitet är associerad med socioekonomiska motgångar (2019).

5.3.2 Föräldrars akademiska resurser

Utifrån Elonheimo, Niemelä et al studie (2006) är föräldrautbildning en viktig resurs. De förutspådde låg föräldrar utbildningsnivå, oberoende av flertal brottsformer var starkt förknippat med en hög nivå av brott. Man kommer i Galoway & Skardhamars (2010) studie fram till, som tidigare nämnd att föräldrarnas inkomst är viktigt men utbildning är viktigare än inkomsten. De akademiska resurser är viktig när det gäller alla typer av ungdomsbrott förutom allvarlig stöld. Däremot finns det fortfarande ett starkt samband mellan låg socioekonomi och brottslighet, en orsak till detta kan vara bristen på sysselsättning och det därmed blir svårt att dra en slutsats om effekterna av låg socioekonomi eller föräldrarnas instabila sysselsättning. En förklaring till varför föräldrarnas utbildning är viktigare är att möjligheter inte i första fall begränsas av familjens ekonomiska resurser, då Norge som studien genomförts på tillhandahåller grundläggande rättigheter till utbildning från staten. De främsta missgynnande levnadsförhållanden med låg familjeinkomst förbättras till stor utsträckning genom sociala förmåner och välfärdstjänster för familj och ungdomar. I denna kontext kan de akademiska resurserna från föräldrarna bli viktigare genom framgång i exempelvis skolan eller främjande av en väl kognitiv utveckling (Galoway & Skardhamars 2010). Ett ytterligare studie som ser samband mellan föräldrautbildning och ungdomars brottslighet är Knaappila, Marttunen et al (2019) som bland annat konstaterat att kriminalitet var mer vanligt bland ungdomar med föräldrar med enbart grundläggande utbildning i jämförelse med ungdomar vars föräldrar med högre utbildning.

5.3.3 Föräldrars deltagande i samhället

En ytterligare variabel som är intressant att lyfta fram är deltagande av samhällsaktiviteter. Mahoney & Magnussons (2001) undersökte hur föräldrars deltagande i samhällsaktiviteter har för inflytande över föräldrarnas ungdomar. Man kunde se att pappor som var delaktiga i

en form av gemenskapsaktivitet hade söner med mycket låg andel varaktig brottslighet. Detta var tydligast för unga med låg prestation från skola och många nackdelar i form av sociala och akademiska hinder. Det ska dock sägas att deltagande i samhällsaktiviteter var förknippad med familjens socioekonomi. I många fall var även mödrarnas deltagande associerat med minskad brottslighet bland ungdomarna dock fanns det skillnad mellan fäder och mödrar. Många pojkar med problematik, begick med stor sannolikhet kriminella handlingar oberoende av moderns aktiva deltagande i gemenskapsaktiviteter. Det innebär att moderns deltagande i aktiviteter var viktig, däremot var den inte viktig i lika stor utsträckning som faderns deltagande.

5.4 Sammanfattning

Att leva i ett trasigt hem är sammanlänkad med en följd av stressfyllda upplevelser som föräldraförlust, föräldrakonflikter, låg föräldrautbildning, dålig uppfostran av barn, som alla dessa kan vara förknippade med en senare brottslighet (Sourander & Elonheimo et al 2006). Sammanfattningsvis visar studierna på att en av de viktigaste aspekterna är föräldrarnas sociala band och indirekt tillsyn som brottsförebyggande åtgärder. Samtliga bekräftar vikten av en stark och god kommunicerbar relation mellan ungdom och förälder. Resultatet visar på att det finns ett samband mellan ungdomars olaga beteenden och hemlighetsfullhet gentemot föräldrarna som är påverkad av föräldrakontrollen. I samspel med ett förtroende över sitt föräldraskap och en tydlig föräldrakontroll stärks relationen mellan ungdom och föräldern. Detta kan i sin tur bland annat leda till spontan småprat om vad ungdomarna gör och befinner sig, som ger över tid mindre sannolikhet i kriminellt beteende (Kapetenovic, Skoog, Bohlin & Gerdner 2019). Flera studier visar även frekvensen av att bevittnat, varit med om eller befunnit sig i ett hem där fysiskt våld förekommit och risken för ungdomsbrottslighet. Där har man även konstaterat att det finns ett samband mellan upplevd fysiskt våld och låg föräldrakontroll med förhöjd risk för avvikande beteende (Ellonen, Piispa, Peltonen & Oranen 2013). Vidare finns det mycket forskning på socioekonomi och brottslighet, detta visas genom flera studier där man använd familjens ekonomi som variabel och konstaterat att det har en betydande roll gentemot ungdomars benägenhet att begå brottsliga handlingar (Salmi & Kivivuori 2006; Knaappila, Marttunen et al 2019). Det gripande med resultatet från

studierna var även värdet av föräldrarnas akademiska resurs som förebyggande faktor mot kriminellt beteende hos ungdomar (Galoway & Skardhamars 2010). Ett ytterligare intresseväckande faktor inom föräldraskap som framkom var fädernas viktiga karaktär i förhållande till ungdomskriminalitet, detta visade sig genom deras deltagande i samhällsaktiviteter (Mahoney & Magnussons 2001). Samtidigt som det finns samband mellan socioekonomi, utbildningsnivå och delaktighet i samhällsaktiviteter finns det även kopplingar mellan socioekonomi och deltagande i samhällsaktiviteter samt socioekonomi och arbetslöshet. Detta kommer diskuteras vidare i samspel med begreppet socialt kapital under nästkommande avsnitt.

6. Analys

I denna litteraturstudie har alla studier granskats för att klargöra och besvara vår forskningsfråga. Under denna rubrik kommer våra frågeställningar besvaras genom analys av resultat inbäddad med teorierna sociala band och socialt kapital. Analysen är uppbyggd och kommer följa resultatets struktur. Inledningsvis redogörs faktorer inom den inre familjedynamiken, föräldrakontroll som även är en del av den inre familjedynamiken och avslutningsvis föräldrarnas resurser och delaktighet i samhället.

6.1 Familjens inre dynamik

Om vi blickar tillbaka till våra forskningsfrågor:

- Vilka faktorer inom föräldraskap och familjen tar forskningen i Norden som bidragande till att unga begår brottsliga handlingar?
- Vilka teorier om sociala band och socialt kapital kommer till uttryck genom dessa faktorer?

Det har påträffats flera faktorer inom föräldraskap och familjen som forskningen i Norden tar upp som bidragande till att unga begår brottsliga handlingar. Faktorer som framkommit som påverkar och är bidragande till ungdomskriminaliteten är relationen mellan föräldern och ungdomen, självförtroende och uppfattning om föräldraskap, våld i familjen, föräldrarnas socioekonomiska förhållande, föräldrars akademiska resurser och föräldrars deltagande i samhället. I samspel med redogörelsen av dessa faktorer inom föräldraskapet och familjen kommer vår nästkommande frågeställning att besvaras som handlar om vilka teorier om sociala band och socialt kapital som kommer till uttryck genom dessa faktorer. Inledningsvis har båda teorierna påträffats i majoriteten av studierna, vissa av dem mer tydliga och identifierade medan andra har varit inbäddade genom texterna.

Enligt *sociala bandteorin* uppkommer kriminellt beteende vid svaga eller bristfälliga sociala band (Sarnecki & Carlsson 2014). En tydlig återkommande och framträdande faktor i vår analyserade data är just sociala band, vi tolkar att *förälder-ungdoms relationen* kan ses

som ett starkt socialt band. Det är just den relation mellan ungdomen och föräldern som beskrivs i vårt resultat vara en viktig faktor när det gäller ungdomskriminaliteten. Vårt resultat tyder på att en förälder som uttrycker värme, acceptans, lyhördhet, försöker förstå ungdomens missförhållanden förutsäger bredare och större ungdomsinformation. För att gå rakt in på Hirschis teori om sociala band, han menar att det finns ett samband med ju starkare sociala band man har, ju större är sannolikheten att man avstår från ett brottsligt beteende. Vi tolkar således att den sociala banden gentemot föräldrarna kan förena ungdomen med nätverk, mål, värderingar och samhället (Sarnecki & Carlsson 2014).

En ytterligare betydande faktor visade sig inom den inre familjedynamiken var ett *starkt självförtroende* och uppfattning om sin roll som förälder som även hänger ihop med den tidigare nämnda relationen förälder-ungdom. Resultat av en öppen kommunikation och god relation mellan förälder-ungdom visar sig utifrån vårt resultat vara från en självsäker föräldraroll. En god självuppfattning kring sin föräldraroll är i sin tur vidare förknippat med minskat benägenhet till kriminella beteende hos ungdomar. Detta kan resoneras i att man genom ett starkt föräldrar förtroende kan producera en positiv kommunikation och relation. Detta fynd speglar just vårt resultat som visar att man genom att åstadkomma en god förälder-ungdom relation bidra till att ungdomen enklare kan kommunicera, berätta vart den befinner sig och vad den gör på sin fritid. Vår tolkning är och vårt resultat redovisar också att detta kan leda till att föräldern slappnar av och kan fungera som stöd till ungdomen istället för att ungdomen ska känna sig ifrågasatt, kontrollerad och övervakad. Detta i sin tur visar sig bidra till att ungdomen i mindre utsträckning engagerar sig i kriminella handlingar, som är i samklang med sociala bandteorin. Utgår man ifrån sociala bandteorin är ett frigörande från sina sociala band en möjlighet för individen att börja begå handlingar som ligger dennes nära i intresse. Hirschis utgångspunkt om att anknytning till konventionella personer (i detta fall föräldrarna) är betydelsefullt speglar med den resultat som vi har redovisat. Han menar att syftet med denna anknytning är bland annat att inta de normer som ens omgivning tillägnar sig åt, för att inta dem behövs även en god relation. Även Putnams teori om *socialt kapital* tar upp tillit och normer som en viktig pusselbit till god socialt kapital. Han antyder "*ju mer vi knyter an till andra individer, desto mer litar vi på dem.*" Genom att lita på varandra vågar man även samarbeta och skapa ömsesidighet (Putman 2001). Man skulle kunna tolka detta genom att utgå ifrån att; när ungdomarna och föräldrarna litar på varandra och skapar ömsesidighet och samarbetar myntar det ut till att relationen formas och blir av viktig karaktär för ungdomen. Därav skulle man kunna säga att en ledande faktor inom den inre

familjedynamiken är relationen mellan föräldrarna och ungdomen. En känslomässig anknytning till sina föräldrar under ungdomsåren innebär att föräldrarna kommer vara ”normbärare” för ungdomen och ungdomen har en konventionell person att efterfölja (Sarnecki & Carlsson 2014).

Våld i familjen är också en stor del av den inre familjedynamiken som bör diskuteras och belysas som en faktor. Såväl som resultatet av vår studie och den tidigare forskning som genomförts kan man konstatera att våld som både är mot ungdomen av en förälder och att som ungdom bevittna våld i familjen är kopplad till större benägenhet till ett brottsligt beteende. Båda våra artiklar från vår forskningsöversikt bekräftar att det finns en risk för ungdomen att utveckla våldsamt eller kommer bli dömda för kriminella handlingar om de har föräldrar som har våldsbeteende gentemot ungdomen under uppväxten (Holt et al 2008; Valois et al 2002). Resonerar man kring våld i familjen och att den ökar benägenheten för kriminella handlingar hos ungdomar i termer av socialt kapital så är det angeläget att inleda med begreppet *bridging*. Putnam (1995) menar att Bridging är de sorts normer och nätverk som bidrar till att olika sektorer av samhället förenas och gruppernas avstånd minskas. Han menar att gruppernas funktion, i detta fall föräldrarnas funktion går ut på att vara broar mellan olika delar i samhället. Vår tolkning är att handlingarna, det vill säga våldet inom relationen påverkar inte bara familjen i sig utan samhället i övrigt då det kan klassificeras som normbrytande beteende att utöva våld. När avståndet mellan gruppen (familjen) och samhället ökar, skulle det kunna förklara större benägenhet till att avvika från samhällets normer. En ytterligare egen tolkning är att brobyggandet kan gå fel om det skapas en vi-dem känsla vilket kan nämnas är väldigt vanligt inom familjer där det förekommer våld då dessa ofta har detta som familjehemlighet (Ibid). Vad kan och hur skulle då vår teori om sociala band förklara detta, förmodligen genom att också gå in på normers betydelse. Här skulle sociala bandteorin kunna ge oss en likartad förklaring. En tolkning blir således genom att man utgår från att föräldrar är en central del av likväl barndomen som ungdomsfasen, och normbärare till sina avkomlingar. Ungdomarna är en del av de våld som brukas i hemmet, föräldrarna begår handlingar som ligger utanför samhällsnormerna, i detta fall utöva våld. Eftersom föräldrarna fungerar som grundare för ungdomars värderingar och mål i samhället, blir vår tolkning att ungdomarna intar de normer som ens omgivning (föräldrarna) tillägnat sig åt och denna resultatet kan således utmynna till brottsliga handlingar (Sarnecki & Carlsson 2014).

6.2 Föräldrakontroll

Såväl som inom diskussionen som förs kring relationen mellan föräldrar och ungdomar samt våld i familjen dyker *föräldrakontroll* upp. Det fanns somliga kopplingar mellan låg föräldrakontroll och ungdomars informationsdelning, och informationsdelning i sig var kopplad till ökad risk för kriminalitet. Det visade sig i vårt resultat att låga nivåer av social kontroll från föräldrarna spelade roll för både normbrytande beteenden såsom hat-motiverad angrepp och brottsligt beteende. Vidare tas även föräldrakontroll upp i studier som har undersökt fysiskt våld i familjen. Där vårt resultat dels tyder på att ungdomar som upplevt och bevittnat föräldravåld har större risk att ha föräldrar med en otillräcklig social kontroll. Denna fysiska exponering för våld förknippades med förhöjd risk för brottslighet. Man har kommit fram till att ungdomar som upplevt föräldravåld har även större risk att ha föräldrar med en otillräcklig social kontroll, i familjer där det förekommer fysiskt våld är föräldrarna mindre kapabla till att omge vård och tillräcklig föräldrakontroll över sina barn (Ellonen, Piispa, Peltonen & Oranen 2013). Detta speglar både sociala bandteorin och vår forskningsöversikt. Hirschi menar att en ungdom med svaga band till föräldrarna, det vill säga dålig relation och bristfällig föräldrainsyn (som detta fall benämns som föräldrakontroll) sjunker den sociala kontrollen. Detta innebär i praktiken att man inte är övervakad av föräldrarna, och inom sociala bandteorin skulle man påstå att ungdomar som har låg social kontroll och band i mindre utsträckning påverkas av samhällets reaktion och har en lägre tröskel att ta sig förbi när man begår handlingar som bryter mot normer och lagar. Den tidigare genomförd systematisk litteraturstudie visade även att det finns en koppling mellan bristfällig insyn i barns aktiviteter, det vill säga föräldrakontroll och hög risk för framtida brottsliga handlingar (Flanagan et al 2019).

När det gäller *föräldrakontrollen* avviker en studie åt och pekar på att föräldrakontrollen endast är signifikant med brottslighet på bivariata nivå. När författarna undersökte föräldrakontroll på en multivariata nivå där samtliga sociala kapitalvariabler var inkluderade var föräldrakontroll inte förgrenad med aktiv brottslighet (Salmi & Kivivuoris 2006). Detta skulle kunna bland annat innebära att föräldrakontroll är viktigt, men inte lika viktigt i jämförelse med andra sociala variabler. Då socialt kapital är ett brett begrepp med många dimensioner kan det dels innesluta både relationer ungdomen har till andra samt utbildnings, kulturell, ekonomisk kapital. Detta kommer vidare diskuteras i nästkommande analys av

föräldrarnas resurser och deltagande i samhället som också är av betydande karaktär för ungdomskriminalitet.

6.3 Föräldrars resurser och delaktighet

När det kommer till vår andra huvudtema; *föräldrars resurser och delaktighet* påträffades flera fynd i vårt resultat, särskilt kopplat till socialt kapital som vi hädanefter kommer gå djupare in på. I vårt resultat fann vi att familjens ekonomiska situation är av betydande karaktär, vi fann signifikant samband mellan låg socioekonomi och brottsligt beteende hos ungdomar. I samband med detta fynd, är det av stor vikt att påpeka att socioekonomi också var förknippad med arbetslöshet, som vi senare kommer diskutera kring (Knaappila & Marttunen et al 2019). Utifrån Bourdieus syn på socialt kapital förgrenas kapital med individens tillgångar, i detta fall familjens resurser som de kan bruka för att uppnå sina egna intressen. Klass och familj innesluts i socialt kapital begreppet utifrån Bourdieus perspektiv, i det här fallet blir klass värdefullt och familjens ekonomiskt kapital därför av värde att diskutera. Detta tycks heller inte vara till någon överraskning om man jämför med studier som berört den inre dynamiken, även om dem nuddat på begreppet socialt kapital i andra termer (föräldrastöd, personligt förtroende och lärarkontroll) visade det att socialt kapital även i den inre dynamiken påverkar ungdomskriminalitet. Genom att vi adderar ekonomiskt kapital i den enskildes volym av all social kapital stärker den vår analys om att det finns ett samband mellan familjens låga sociala kapital (i detta fall ekonomisk kapital) och förhöjd risk för ungdomskriminalitet.

Tidigare nämndes att familjens låga socioekonomi inte enbart var signifikant med brottslighet utan också arbetslöshet, detta leder oss till föräldrars akademiska resurser. Vi har funnit i vårt resultat att det finns ett samband mellan låg föräldrautbildning och ökad brottslighet hos ungdomar. Inom sociala bandteorin finns det ett element under benämningen "åtaganden" som avser den relation individen har till konforma samhällsordningen, livsmål och förhållanden. Vår tolkning blir att det i detta fall gäller föräldrarna, men detta skulle kunna likväl appliceras på dess ungdomar. Med åtaganden menar Hirschi ett arbete, hederligt liv eller i detta fall utbildning. Den energi, tid och investering man lägger till ett livsmål minskar chansen att individen väljer att begå brott som kan leda till exempelvis ett förlorat jobb som

varit investeringen till livsmålet (Sarnecki & Carlsson 2014). Med detta sagt skulle man kunna resonera i att individer som inte investerat i en högre utbildning har mindre att förlora och på så sätt vara närmare tröskel att begå normbrytande beteenden, detta gäller föräldrarna. Här kan lyftas att arbetslöshet var förknippat med låg socioekonomi och låg socioekonomi i sig var förknippat med hög ungdomsbrottslighet, är man arbetslös har man inte i lika mycket att förlora jämfört med någon med stabil utbildning och arbete (Sarnecki & Carlsson 2014). Ska man koppla detta till hur detta påverkar ungdomarna kan man återigen ta upp föräldrars anknytning och "normbärande" roll till sina avkomlingar. Vår tolkning blir att föräldrarnas roll är viktig och rollen har en vidare inverkan på ungdomars brottsbenägenhet. Ett annat perspektiv att se på detta är genom att benämna föräldrautbildning som ett kapital, en resurs som gynnar den enskilde. Enligt Bourdieu kan socialt kapital förbli en förutsättning till att uppnå ytterligare kapital, man skulle i detta avseende hävda att föräldrars utbildningskapital är en förutsättning att uppnå ytterligare kapital. Högre utbildning ger förutsättning till högre ekonomisk kapital, högre ekonomiskt kapital ger troligtvis förutsättning till kulturellt kapital. Ett antagande är att utbildningskapital kan mer än det ekonomiska kapitalet leda till ett högre kulturellt kapital eftersom utbildningskapital kan innesluta kultiverat språkbruk och förtrogenhet med den så kallade finkulturen. Detta ger oss flera slutsatser, eftersom utbildningsnivå visade sig vara viktig, som också påverkar och adderar till ett större socialt kapital, skulle man kunna säga att ju större socialt kapital desto mindre blir risken för ungdomar att begå brottsliga handlingar. Däremot motsäger Bourdieu (1986) detta också, genom sitt exempel; bara för att man har en uppskattad examen betyder det inte att man blir garanterad ett framgångsrikt liv. Om den enskilde skall försäkra sig om sociala fördelar och en framgångsrik yrkeskarriär är det viktigt med gott stöd från vänner, familj, och släkt. En högutbildad individ som exempelvis kommer från lägre social klass utan stort kontaktnät kan inte i lika stor utsträckning utnyttja sin utbildning jämfört med någon med bred socialt nätverk. För att förtydliga detta och sätta det i vår kontext innebär detta att föräldrarnas akademiska utbildning inte nödvändigtvis behöver betyda en förutsättning till större socialt kapital. Här kan man återta sociala bandteorin som belyser vikten av relationen med konventionella personer, de viktiga i ens nätverk. En kombination av både kapital och goda relationer som uttrycks i både teorierna var betydelsefullt i vårt resultat. Nätverket tar oss till nästa faktor inom föräldraskap, där en positiv inverkan på ungdomar är när föräldrar är delaktiga i samhället. Både Putnams och Hirschis redogörelser kring vikten av delaktighet i organisationsliv respektive konventionella aktiviteter är angeläget att diskuteras här.

Hirschi utgår från att hög delaktighet i konventionella aktiviteter bidrar till att individer lägger fler timmar på möten och samhällsaktiviteter som resulterar i minskade möjligheter att begå kriminella handlingar. För att applicera detta på vår studie behöver vi tolka om "individen" till föräldern, som vidare har inverkan på sin ungdom. Då blir det i linje med den resultat vi har redovisat som pekar på att föräldrars deltagande i en form av gemenskapsaktivitet hade ungdomar med mycket lägre andel varaktig brottslighet, jämfört med ungdomar vars föräldrar inte varit delaktiga i samhällsaktiviteter. Det så omtalade sociala kapital begreppet går även att applicera här, enligt Putnam skapas socialt kapital genom deltagande i organisationslivet. Socialt kapital, som tidigare nämnd är ett diffust begrepp men för att förstå begreppet i detta sammanhang, behöver man se på deltagande i samhället som en positiv faktor för familjen. Eftersom det är genom detta deltagande som man kan utvidga och mobilisera sitt nätverk. Däremot var inte detta det slutgiltiga resultatet av föräldrars deltagande i samhällsaktiviteter, vårt resultat visar att kön spelar roll. Det visar sig att pappor som var delaktiga i en form av gemenskapsaktivitet hade söner med mycket låg andel varaktig brottslighet. Många pojkar begick med stor sannolikhet kriminella handlingar oberoende av moderns aktiva deltagande i gemenskapsaktiviteter. Det innebär att moderns deltagande i aktiviteter inte var viktig i lika stor utsträckning som faderns deltagande. I ett försök att redogöra detta utifrån Bourdieus (1986) definition av socialt kapital menar han att socialt kapital är ojämnt fördelat genom samhället. Även om teorin inte obestridligt förklarar varför faders påverkan på ungdomar är av mer betydande karaktär kan den förklara till en begränsning. Teorin diskuterar i en ansats av att somliga har underordnade positioner på grund av sin klass, etnicitet och kön, i detta anspel kön. De underordnades nätverk är också oftast omfattad av underordnade individer. Vår tolkning av detta är att dessa mödrar umgås i nätverk med underordnade individer, de får därav svårigheter att uppnå större socialt kapital.

7. Slutdiskussion

Under detta avsnitt kommer vi att diskutera materialets karaktär, hur fördelningen av könen i den slutgiltiga datan och hur fördelningen av antal länder såg ut samt förslag till vidare forskning. Vidare kommer vi att blicka tillbaka till studiens syfte och frågeställningar, för att sedan genom vårt resultat besvara och dra slutsatser.

7.1 Diskussion

Vid sammanställningen av de framtagna studierna uppdagades att det fanns en viss könsfördelning där det var 522701 pojkar och 389654 flickor. Pojkarna är alltså överrepresenterade i dessa studier jämfört med flickorna. Denna skillnad skulle kunna bero på att män är mer representerade i brottsstatistiken när det gäller en stor del av brotten som begås medan de i andra brottskategorier är jämbördiga med kvinnor (BRÅ 2020). Denna faktiska skillnad i statistiken skulle kunna ligga till grund för att studierna har en större mängd pojkar än flickor eftersom det är pojkarna som rent statistiskt har störst risk att begå brottsliga handlingar.

Vidare är fördelningen av antalet artiklar de nordiska länderna emellan värda att ha i åtanke vid inläsning av uppsatsens resultat. Trots att samtliga av de nordiska länderna inkluderades vid sökningen av litteratur blev det till följd av inklusionskriterierna en snedfördelning av nordiska länderna emellan där ingen artikel från Island inkluderades, en studie från Danmark och Norge vardera, fyra stycken studier från Sverige och slutligen fem stycken studier från Finland. Denna skillnad i mängd artiklar från de olika nordiska länderna gör att det är svårt att i en särskilt stor utsträckning kunna generalisera fynden till alla de nordiska länderna då möjligheten för snedfördelning finns (Jacobsen 2012). Även om det finns socialpolitiska likheter länderna emellan så blir det trots det svårt att endast utifrån det kunna utgå från att resultatet i ett land går att applicera på ett annat (Johansson 2008).

I jämförelse mellan nordamerikanska studier och nordiska studier visar på att riskfaktorerna liknar varandra trots skillnaden i sociala skyddsnät och kulturella skillnader. Dock hade mer

forskning behövs på ämnet för att se om det verkligen inte är någon större skillnad eller om materialet bara inte är tillräckligt stort. Då vår studie skulle fokusera på familjens inre dynamik, föräldrarnas resurser och deltagande i samhällsaktiviteter uteslöts studier som endast hade socioekonomi som variabel i både vår tidigare forskning och vårt slutgiltiga material till vår studie. Därför undersöktes inte socioekonomi på ett bredare plan och det går därför inte att säga något om skillnader och liknelser mellan nordamerikanska och nordiska studier när det gäller familjens ekonomi i fråga. Däremot skulle en sådan diskussion varit intresseväckande då de nordiska länderna precis som Nielsens studie påpekar har ett skyddsnet för de främsta missgynnande levnadsförhållanden med låg familjeinkomst. Skyddsneten i Norden kan förbättra till stor utsträckning familjens ekonomi genom sociala förmåner och välfärdstjänster, medans detta inte är framträdande i andra icke *socialdemokratiska välfärdsregim*. Hypotetiskt skulle det kunna visa sig skillnader i riskfaktorer baserat på socialt skyddsnet och kulturella skillnader men det krävs vidare forskning för att kunna fastslå denna skillnad. Detta skulle kunna vara ett förslag för vidare forskning kring ämnet, huruvida skillnader i olika välfärdsregim kan påverka ungdomskriminaliteten. Ett ytterligare forskningsförslag som är mer inriktad på familjen är om det finns några skillnader mellan fäder och mödrars inverkan och påverkan på ungdomskriminalitet. Även om det förekom i en studie att faders deltagande i samhällsaktiviteter var viktigare än mödrars deltagande behövs det ett större underlag för att dra slutsatser kring skillnader.

7.2 Slutsats

Syftet med denna studie var att genom en systematisk litteraturstudie av forskning i en nordisk kontext undersöka hur faktorer i familjen och föräldraskap påverkar ungas benägenhet att begå brottsliga handlingar. Och de frågeställningar som skulle besvara detta syfte var:

- Vilka faktorer inom föräldraskap och familjen tar forskningen i Norden som bidragande till att unga begår brottsliga handlingar?

- Vilka teorier om sociala band och socialt kapital kommer till uttryck genom dessa faktorer?

Vårt resultat ligger i linje med den tidigare forskning som presenterats men vidgar å andra sidan förståelsen för nya faktorer. I diskussionen ovan går det att utläsa att i jämförelse med den tidigare forskningen på området så ter det sig finnas en större mängd studier i de nordiska länderna som kommit fram till att det kan vara vissa yttre faktorer såsom föräldrarnas akademiska resurs och föräldrars deltagande i samhället. I den tidigare forskningen som baserar sina resultat på främst amerikanska studier har inte dessa aspekter kunnat utläsas. Det är dock inte nödvändigtvis att detta betyder att denna typ av forskningsresultat inte finns i en nordamerikansk kontext. Denna diskrepans i resultat skulle dels kunna bero på att dessa studier i en nordamerikansk kontext inte fanns på den databasen som användes i uppsatsen eller att vissa aspekter av sökorden gjorde att dessa studier inte framkom bland sökresultaten. I båda fallen är det nödvändigt att vidare forskning genomförs på ämnet antingen för att kunna dementera skillnaden i riskfaktorer eller styrka skillnaden och i det fallet möjligtvis kunna ge grund för nya preventiva insatser.

Av resultaten som framkommit i denna studie så går det att utläsa en mängd olika riskfaktorer för ungdomskriminalitet. Enligt de studier som analyserats i uppsatsen så ter det sig att faktorerna *våld i familjen* och *låg socioekonomi* är riskfaktorer som är förenade med en högre risk att ungdomen ska utveckla ett kriminellt beteende. På andra delen av spektran går det i sammanställningen se att faktorerna *god relation mellan ungdom och förälder*, *god insikt och föräldraroll*, *hög föräldrautbildning* och *delaktighet i samhällsaktiviteter*, särskilt *fäder* var förenade med en minskad risk för framtida ungdomskriminalitet.

Med detta resultat i åtanke går det att argumentera för att framtida preventiva åtgärder gällande ungdomskriminalitet med fördel hade kunnat ha ett fokus på insatser som berör ovan nämnda faktorer. Vidare forskning krävs för att säkerställa att dessa faktorer är bidragande till fenomenet men med insatser som försöker motivera fäder till att delta i gemenskapsaktiviteter eller möjligtvis införandet av program som bidrar till att motivera till vidare utbildning finns chansen att kunna motverka framtida ungdomskriminalitet. Gällande resterande av de framtagna faktorerna skulle möjligtvis olika former av utbildningar i föräldraskap ha en positiv inverkan på utvecklingen. Vid den typen av engagemang finns möjligheten för att

föräldrar blir medvetna och får insikt i sin föräldraroll vilket i sin tur skulle kunna vara till gagn för deras relation till sina barn och således minska befintligheten av riskfaktorerna för att barnen ska hamna i ungdomskriminalitet.

Statistiken i vår inledning visade att hälften av niondeklassare hade deltagit i någon form av brott vid minst ett tillfälle de senaste 12 månaderna (BRÅ 2020). Det kunde vara allt från fildelning, skadegörelse eller snatteri. Trots att så stor andel ungdomar deltar i kriminella handlingar så finns det en stor skillnad i om det resulterar i fortsatt kriminellt beteende. Två ungdomar som båda utfört ett chokladsnatteri kan få två helt olika utfall beroende på många olika faktorer. Trots att ungdomsfasen innebär allt från första kärleken som tynger, oförstående föräldrar som irriterar eller puberteten som förändrar kroppen så fungerar familjen och föräldraskapet som en viktig faktor. En förälder som dels har en stöttande roll men samtidigt också en kontrollerande roll kan upptäcka och förhindra fortsatt normbrytande beteende hos sin ungdom. Detta genom en god relation till ungdomen, en god normsättare, en vägvisare in i samhället och dess aktiviteter samt skapa en kontext för ungdomen. Vi hoppas att vi med vår studie kan fungera som vägledning både för hur samhället ska arbeta med ungdomskriminalitet men även som förälder kunna förstå vikten av sitt föräldraskap.

Referenslista

Litteraturlista

Andershed , A & Andershed, H. (2005). *Normbrytande beteende i barndomen*. Stockholm: Gothia.

Bourdieu, P (1986) "The forms of Capital" pp. 241-258, in Richardson, John G Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. Westport, Connecticut: Greenwood Press.

<https://www.socialcapitalgateway.org/sites/socialcapitalgateway.org/files/data/paper/2016/10/18/rbasicsbourdieu1986-theformsofcapital.pdf>

Bryman, A (2016) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm, Liber.

Clevesköld, L Thunved, B & Thunved, A. (2015). *Samhället och de unga lagöverträdarna*. (5., rev. uppl.) Stockholm: Norstedts juridik.

Estrada, F & Flyghed, J. (red.) (2013). *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. (3., utök. och uppdaterade uppl) Lund: Studentlitteratur.

Forsberg, C & Wengström, Y. 2015. *Att göra systematiska litteraturstudier. Värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Natur & Kultur Stockholm

Giddens, A & Sutton, P (2014) *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur

Jacobsen, D (2012). *Förståelse, beskrivning och förklaring. Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Johansson, H (2008) *Socialpolitiska klassiker* Malmö Liber

Matthew, D Sutton, C. (2016) *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur

Ohlsson, L & Swärd, H (1994). *Ungdom som samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur

Petticrew, M & Roberts, H (2008) *Systematic Reviews in the Social Sciences: A Practical Guide*. Blackwell Publishing

Piquero, A. Farrington, A. Welsh, B. Tremblay, R & Jennings, W 2008. *Effects of early family/parent training programs on antisocial behavior and delinquency*

Sarnecki, J (2017) *Brottsligheten och samhället*. 2 Lund: Studentlitteratur

Putnam, R (2001) *Den ensamme bowlaren- Den amerikanska medborgarandans upplösning och förnyelse*, SNS Förlag, Stockholm

Sarnecki, J & Carlsson, C (2014) *Introduktion till kriminologi. Brottslighetens omfattning, karaktär och orsaker*. Lund: Studentlitteratur

Rothstein, B (2003) *Sociala fällor och tillitens problem*. SNS Förlag: Stockholm

Internet

All european academies (ALLEA) (2018) *Den europeiska kodexen för forskningens integritet*. Från https://www.bra.se/download/18.7d27ebd916ea64de5306dead/1606817015507/2020_11_Skolundersokningen_om_brott_2019.pdf

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) (2020) *Ungdomsbrottslighet*. Hämtad den 3 mars 2021 från <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/ungdomsbrottslighet.html>

World Health Organization (WHO) (2021) *Adolescent health*. Hämtad 12 april 2021 från <https://www.who.int/southeastasia/health-topics/adolescent-health>

Lagar

Brottsbalken (1994:458). Hämtad den 5 mars 2021 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700

Vetenskapliga artiklar

Christoffersen, M. & Soothill, K. (2003) *The long-term consequences of parental alcohol abuse: A cohort study of children in Denmark*. Journal of Substance abuse treatment

Darling, N & Tilton-Weaver, L (2019) *All in the family: Within-family differences in parental monitoring and adolescent information management*. Developmental Psychology; Washington

Ellonen, N. Piispa, M. Peltonen, K & Oranen, M (2013) *Exposure to Parental Violence and Outcomes of Child Psychosocial Adjustment*. Violence and Victims; New York

Flanagan, I. Auty, K & Farrington, D. (2019) *parental supervision and later offending a systematic review of longitudinal studies*. Aggression and Violent behavior

Galoway, T & Skardhamar, T (2010) *Does parental income matter for onset of offending?* European Journal of Criminology; London

Holt, S. Buckley, H. Whelan, S. (2008) *The impact of exposure to domestic violence on children and young people: A review of the literature*

Kapetanovic, S. Boele, S & Skoog, T (2019) *Parent-Adolescent Communication and Adolescent Delinquency: Unraveling Within-Family Processes from Between-Family Differences*. Journal of Youth and Adolescence; New York

Kapetanovic, S. Skoog, T. Bohlin, M & Gerdner, A (2019) *Aspects of the parent-adolescent relationship and associations with adolescent risk behaviors over time*. Journal of Family Psychology

Kelly, J. Sadeghieh, T & Adeli, K(2014) *Peer Review in Scientific Publications: Benefits, Critiques, & A Survival Guide*. The journal of the International Federation of clinical chemistry and laboratory medicine

Knaappila, N. Marttunen, M. Fröjd, S. Lindberg, N & Kaltiala-Heino, R (2019) *Changes in delinquency according to socioeconomic status among Finnish adolescents from 2000 to 2015*. Scandinavian Journal of Child and Adolescent Psychiatry and Psychology

- Kroese, J. Bernasco, W. Liefbroer, A & Rouwendal, J (2021) *Growing up in single-parent families and the criminal involvement of adolescents: a systematic review*. Psychology, Crime & Law
- Mahoney, J & Magnusson, D (2001) *Parent Participation in community activities and the persistence of criminality*. Development and Psychopathology; Cambridge
- Nielsen, A (2019) *Parental Social Bonds and Adolescent's Convictions*. Deviant Behavior; Abingdon
- Putnam (1995) *The 1995 Ithiel de Sola Pool Lecture. PS: Political Science & Politics, s 664 - 683*
<https://www.uvm.edu/~dguber/POLS293/articles/putnam1.pdf>
- Näsi, M. Aaltonen, M & Kivivuori, J (2016) *Youth hate crime offending: the role of strain, social control and self-control theories*. Journal of Scandinavian Studies in Criminology & Crime Prevention; Basingstoke
- Salmi, V & Kivivuori, J (2006) *The Association between Social Capital and Juvenile Crime: The Role of Individual and Structural Factors*. European Journal of Criminology; London
- Sourander, A. Elonheimo, H. Niemelä, S. Nuutila, A. Helenius, H. Sillanmäki, L. Piha, J. Tamminen, T. Kumpulainen, K. Moilanen R & Almqvist F (2006) *Childhood Predictors of Male Criminality: A prospective Population-Based Follow-up Study From Age 8 to Late Adolescence*. Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry
- Valois, R. MacDonald, J. Bretous, L. Fischer, M. Drane, W. (2002) *Risk factors and behaviors associated with adolescent violence and aggression*

Urval av Tidigare Forskning (Bilaga 1)

Inkluderade i vår studie:

Flanagan, I. Auty, K. Farrington, D. (2019) *Parental supervision and later offending: A systematic review of longitudinal studies*

Holt, S. Buckley, H. Whelan, S. (2008) *The impact of exposure to domestic violence on children and young people: A review of the literature*

Kroese, J. Bernasco, W. Liefbroer, A. Rouwendal, J. (2020) *Growing up in single-parent families and the criminal involvement of adolescents: a systematic review*

Valois, R. MacDonald, J. Bretous, L. Fischer, M. Drane, W. (2002) *Risk factors and behaviors associated with adolescent violence and aggression*

Exkluderade i vår studie:

Azeredo, A. Moreira, D. Figueiredo, P. Barbosa, F. (2019) *Delinquent behavior: Systematic review of genetic and environmental risk factors*

Piquero, A. Farrington, D. Welsh, B. Tremblay, R. Jennings, W. (2009) *Effects of early family/parent training programs on antisocial behavior and delinquency*

Senkowski, V. Bhochhibhoya, S. Bernard, R. Zingg, T. Maness, S. (2019) *Assessing the variation of measurement of family structure in studies of adolescent risk behaviors: A systematic review*

Walters, G. (2019) *Are the effects of parental control/support and peer delinquency on future offending cumulative or interactive? A multiple group analysis of 10 longitudinal studies*

Welsh, B & Farrington, D. (2009) *Early developmental prevention of delinquency and later offending: Prospects and challenges*

Genomförande av Litteratursökning (Bilaga 2)

<p>Sökord: Criminal OR Criminality OR crime OR delinquen* OR felony</p> <p>Youth OR Teen* OR Adolescents OR Urban Youth OR offender</p> <p>Norden OR Scandinavia OR Swed* OR Norw* OR Finland OR Denmark OR Iceland*</p>	<p>Sökresultat:1548</p>
---	-------------------------

<p>Sökord: Criminal OR Criminality OR crime OR delinquen* OR felony</p> <p>Youth OR Teen* OR Adolescents OR Urban Youth OR offender</p> <p>Norden OR Scandinavia OR Swed* OR Norw* OR Finland OR Denmark OR Iceland*</p> <p>Publicerad 2001-01-01 till 2021-01-01</p>	<p>Sökresultat:1304</p>
---	-------------------------

<p>Sökord:Criminal OR Criminality OR crime OR delinquen* OR felony</p> <p>Youth OR Teen* OR Adolescents OR Urban Youth OR offender</p> <p>Norden OR Scandinavia OR Swed* OR Norw* OR Finland OR Denmark OR Iceland*</p> <p>parent*</p> <p>"juvenile delinquency" OR "juvenile offenders" OR "criminal activity"</p> <p>Publicerad 2001-01-01 till 2021-01-01</p>	<p>Sökresultat:140</p>
--	------------------------

<p>Sökord:Criminal OR Criminality OR crime OR delinquen* OR felony Youth OR Teen* OR Adolescents OR Urban Youth OR offender</p> <p>Norden OR Scandinavia OR Swed* OR Norw* OR Finland OR Denmark OR Iceland*</p> <p>parent*</p> <p>"juvenile delinquency" OR "juvenile offenders" OR "criminal activity"</p> <p>NOT immigrant* OR Ethnic*</p> <p>Publicerad 2001-01-01 till 2021-01-01</p>	<p>Sökresultat:126</p>
---	------------------------

<p>Subjects:</p> <p>Include: "Juvenile delinquency", "adolescent", "risk factors", "crime", "parenting", "criminal offenders"</p> <p>Exclude: "Mental disorders", "middle aged", "sex factors", "victimization", "suicide", "human sex differences", "major depression"</p>	<p>Sökresultat:73</p> <p>Efter att dubletter tagits bort:58</p>
--	---

Urval av Artiklar (Bilaga 3)

Inkluderade i vår studie:

Parent-adolescent communication and adolescent delinquency: Unraveling within-family processes from between-family differences

All in the family: Within-family differences in parental monitoring and adolescent information management

Aspects of the parent–adolescent relationship and associations with adolescent risk behaviors over time

Changes in delinquency according to socioeconomic status among Finnish adolescents from 2000 to 2015

Parental Social Bonds and Adolescents' Convictions

Youth hate crime offending: The role of strain, social control and self-control theories

Exposure to Parental Violence and Outcomes of Child Psychosocial Adjustment

Does parental income matter for onset of offending?

Childhood Predictors of Male Criminality: A Prospective Population-Based Follow-up Study From Age 8 to Late Adolescence

The Association between Social Capital and Juvenile Crime: The Role of Individual and Structural Factors

Parent participation in community activities and the persistence of criminality

Exkluderade i vår studie:

A Swedish population-based study of the mechanisms of parent–offspring transmission of criminal behavior -exkluderad, ålderspan 30-39 & 40-46

Community disadvantage, parental network, and commitment to social norms: Multilevel study of self-reported delinquency in Iceland - exkluderad, ej om berörd ämne

Versatile delinquents or specialized pirates? A comparison of correlates of illegal downloading and traditional juvenile crime - exkluderad, ej om berörd ämne

Can parental monitoring and peer management reduce the selection or influence of delinquent peers? Testing the question using a dynamic social network approach - exkluderad, fokus på kriminella kamrater

Developmental trajectories of intentional self regulation in adolescence: The role of parenting and implications for positive and problematic outcomes among diverse youth - exkluderad, USA

Generic and crime type specific correlates of youth crime: A Finnish population-based study - exkluderad, ej om berörd ämne

Paternal and maternal influences on problem behaviors among homeless and runaway youth - exkluderad, USA

Community Structure and Adolescent Delinquency in Iceland: A Contextual Analysis - exkluderad - fokus på struktur

An upbringing to violence? Identifying the likelihood of violent crime among the 1966 birth cohort in Denmark - exkluderad, 27 år

Family type and criminal behaviour of male offspring: The Northern Finland 1966 Birth Cohort Study - exkluderad, 18 år och äldre

Sammanställning av artiklar (Bilaga 4)

Titel, Författare, Publiceringsår, Land	Teori	Syfte	Metod	Resultat/Slutsats	Tema
Youth hate crime offending: the role of strain, social control and self-control theories. Näsi, Aaltonen & Kivivuori 2016 Finland	Allmän stamteori, social kontroll teori & självkontroll teori.	Att tillhandahålla ny aktuell information om förekomsten av hatmotiverade brott, särskilt bland ungdomar, och sambandet mellan sådant avvikande beteende.	- Kvantitativ Data: finsk undersökning-självrapport kriminalitet, finländare 9 klass (15-16 år). n= 4,855	* Föräldrar konflikter, låg social kontroll och manligt kön var främst korrelerade för hat motiverade överträdelser. De ungdomar som hade upplevt föräldravåld var mer benägna att ha varit brottslingar än andra, författarna drar slutsaten om att familje relaterade påfrestningar har en betydande roll för hatbrott	Våld mellan föräldrarna
Exposure to Parental Violence and Outcomes of Child Psychosocial Adjustment. Ellonen, Piispa,	Rutinmässiga aktiviteter teori & självkontrollteori	Att undersöka effekterna av att bevittna och uppleva fysiskt våld hemma på den psykosociala anpassning av barn.	-Kvantitativ Data: finsk datorassisterad undersöknings rapport 6 klass (12-13 år) & 9 klass (15-16 år) n= 13459	* Barn som bevittnat och utsatts för fysiskt våld i hemmet har större risk för ett kriminellt beteende och även en frekvent alkoholanvändning. Fysiska våldet hemma har varit oberoende till föräldrars otillräckliga sociala kontroll. Ungdomar som upplevt föräldrar våld har även större risk att ha	Våld mellan föräldrar och gente mot barn & otillräcklig föräldr

Peltonen & Oranen 2013 Finland				föräldrar med en otillräcklig social kontroll.	akontroll
Parental Social Bonds and Adolescent's Convictions. Nielsen 2019 Danmark	Social kontrollteori & Social bandteori	Undersöker hur föräldrar bildning och övervakning av ungdomar i år 15 & 18 (sociala band) påverkar avvikande beteende beroende på föräldrarnas överträdelse.	-Kvantitativ Data: dansk longitudinell undersökning studie av barn & officiell adminstrat registrerat data (dansk polis R) 15 år, 16 år, 18 år n= 2 677	* En ökad kunskap om ungdomens vistelse minskar risken för barn övertygelse. Moderns självuppfattning om anknytningen sinsemellan sig själv och ungdomen har en positiv effekt på ungdomen och en säker föräldraroll sänker därefter risken för en övertygelse. Genom att modern har vetskap om ungdomens vänner och ökad kunskap om ungdomens vistelse bidrar det till att sociala bandet stärks och sannolikheten för avvikelser minskar	Föräldraroll & insyn i barns vänska pskrets
Parent Participation in community activities and the persistence of criminality. Mahoney & Magnusson 2001 Sverige	Neighborhood resource theory	Studerar om Föräldrars deltagande i samhällsbaserat gemenskapsaktiviteter är väsentligt kopplade till graden av ihållande förseelse av barns och barndomens utforskande av kriminella aktiviteter från tonåren	-Kvantitativ Data: prospektiv Longitudinell undersökning. 10 år - 13 år n=548	* Mellan pappor som var deltagande i en form av gemenskapsaktivitet hade söner med mycket låg andel varaktigt brottslighet. I många fall var mödrarnas deltagande associerat med minskad brottslighet bland ungdomarna men det fanns dock skillnad mellan fäder och mödrar. Många pojkar med problematik som med stor sannolikhet begick kriminella handlingar oberoende av moderns aktiva deltagande i gemenskapsaktiviteter	Föräldrar delaktighet

		till vuxenlivet.			
Parent-Adolescent Communication and Adolescent Delinquency: Unraveling Within-Family Processes from Between-Family Differences. Kapetanovic, Boele & Skoog 2019 Sverige	Kontrollteori/tvångsteori	Undersöker samband mellan föräldra beteendekontroll, föräldrarnas uppmaning, avslöjande av ungdomar och ungdomsbrottslighet genom att separera effekter mellan familjen och inom familjen i trevågs årsdata.	-Kvantitativ Data: Longitudinal Research av utveckling i ungdomar (LoRDIA) klass 6-7 (12-13 år) & 2:a klass GYM (18år) n= 1515	* Föräldrarnas och ungdomarnas relation är en viktig faktor. När ungdomarna och föräldrarna var lyhörda för varandra blev relationen starkare. Ett resultat av interaktionerna mellan föräldrarna och deras ungdomar, leder till att ungdomar kan i mindre utsträckning engagera sig i kriminella handlingar.	Föräldra kontroll & föräldrars kommunikation till ungdomar
Does parental income matter for onset of offending? Galaway & Skardhamar 2010 Norge	Strain teori	Syftet är att ompröva förhållandet mellan familjens inkomst och straffrättsliga avgifter. Vi länkar information om dessa ungdomar med information om familjens inkomster under flera år.	-Kvantitativ Data: norska administrativa register. Född 1982-1986, 127,823 pojkar. Deras registrerade brott analyseras från år de fyller 10 år och fram till 2004. (18-22) n=127 823	* Familjens akademiska resurser är viktigare än familjens inkomster för ungdomsbrottslighet. Detta gäller alla typer av brott, förutom allvarlig stöld. Det finns dock fortfarande ett starkt samband mellan låg inkomst och brottslighet efter kontroller.	Föräldrars materiella och akademiska resurser (socialt kapital)
Childhood Predictors of Male Criminality: A prospective Population-Based Follow-up Study From Age 8 to Late Adolescence (Sourander, Elonheimo, Niemelä, Nuutila,	Ej endast identifierbara teori	Att studera barndomens prediktorer för brottslighet i sen tonåren.	-Kvantitativ Data: nationella polisregistret mellan åren 1998 och 2001 då ungdom var 16 till 20 år. n= 2 713	* Att leva i en icke-sund/trasig familj med låg föräldrautbildning, beteendeproblem från föräldrar rapporter och hyperkinetiska problem från läkarrapporter förutspådde en hög nivå av brott.	Trasiga familjer, låg föräldrar utbildning

<p>Helenius, Sillanmäki, Piha, Tamminen, Kumpulainen, Moilanen, Almqvist) 2006</p> <p>Finland</p>					
<p>All in the family: Within-family differences in parental monitoring and adolescent information management. Darling & Tilton-Weaver. 2019</p> <p>Sverige</p>	<p>rutin kontroll</p>	<p>Att undersöka i vilken utsträckning föräldrakontroll och informationshantering för ungdomar är kännetecken för familjer eller dyader</p>	<p>-Kvantitativ? Data: sekventiell studie av svenska ungdomar i åldern 10 till 18 år. inklusionkrit: familj med deltagande förälder och minst 2 syskon i klass 7 el högre n= 600 (300 syskonpar)</p>	<p>* Ungdomar som utövar olaga beteenden är mer hemlighetsfulla och avstår från att dela med sig av information till föräldrarna. Föräldrarna överensstämde med att ungdomarna även var mer hemliga. De syskon som signalerade om negativt föräldraskap undanhöll personlig information. Högt positivt och högt negativt föräldraskap var båda förknippade med hög kontroll och uppmaning.</p>	<p>Föräldra kontroll & undomrs informationsdelning till föräldrar</p>
<p>The Association between Social Capital and Juvenile Crime: The Role of Individual and Structural Factors. Salmi & Kivivuori. 2006</p> <p>Finland</p>	<p>Självkontroll, socialt kapital</p>	<p>Undersöker sambandet mellan socialt kapital och självrapporterad brottslighet när strukturella och individuella faktorer kontrolleras.</p>	<p>-Kvantitativ Data: finsk självrapporterad brottsstudie 15-16åriga finska ungdomar n= 5142</p>	<p>* Socialt kapital, som innebär lågt föräldrarstöd, långt personligt förtroende och låg lärarkontroll är förknippat med brottsligt beteende, i relation till strukturella variabler, individnivåer och självkontroll som variabler.</p>	<p>Föräldrars svaga band, Socialt kapital</p>
<p>Aspects of the parent-adolescent relationship</p>	<p>kontroll teori</p>	<p>Undersöka föreningarna mellan föräldrar och ungdomars</p>	<p>-Kvantitativ Data: en del av (LorDia) ungdomar</p>	<p>* Föräldrars förtroende för föräldraskap samt den emotionella kopplingen mellan föräldrar och ungdomar är förgrenad med mindre chans för riskbeteenden som</p>	<p>Föräldrarkänning & föräldr</p>

<p>and associations with adolescent risk behaviors over time. Kapetanovic, Skoog, Bohlin & Gerdner. 2019</p> <p>Sverige</p>		<p>samband, föräldrakompens och föräldrakunskap och dess källor, och relationer till två vanliga typer av ungdomars självrapporterade riskbeteenden, nämligen kriminellt beteende och substansanvändning.</p>	<p>12/13 till 18 års åldern.</p> <p>Föräldraundersökning & ungdomsundersökningar n=550</p> <p>wave 3: n=436</p>	<p>brottslighet och substansförbrukning. Genom att stärka föräldrarnas förtroende till sig själva och relationen till sina ungdomar kan det bidra till en mer öppen kommunikation mellan förälder och barn. När denna kommunikation är väl etablerad gynnar den föräldrarna att skydda sina ungdomar från riskbeteenden utan att uppfattas påträngande.</p>	<p>arkontroll / föräldrakunskap</p>
<p>Changes in delinquency according to socioeconomic status among Finnish adolescents from 2000 to 2015. Knaappila, Marttunen, Fröjd, Lindberg & Kaltiala-Heino</p> <p>Finland</p>	<p>kapital</p>	<p>Syftet är att undersöka förändringar i brottslighet bland finska ungdomar enligt socioekonomisk status mellan 2000 och 2015.</p>	<p>- Kvantitativ</p> <p>Befolkningsbaserad skolundersökning genomfördes</p> <p>14-16-åriga finländare mellan 2000 och 2015</p> <p>n = 761,278</p>	<p>* Kriminalitet var mer vanligt bland ungdomar med föräldrar med enbart grundläggande utbildning i jämförelse med ungdomar vars föräldrar hade högre utbildning. Samt att kriminalitet var mer vanligt bland ungdomar med föräldrar med enbart grundläggande utbildning i jämförelse med ungdomar vars föräldrar hade högre utbildning.</p>	<p>Föräldrabildning, socioekonomi</p>